

Jens Chr. Brædder
Sakskøbingvej 15
4880 Sakskøbing

FØLGEBREV TIL MILJØGODKENDELSE

18. JULI 2016

Guldborgsund kommune har den 7. marts 2016 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted.

Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:

Udvidelse af svinebesætningen til 11.500 smågrise (8til 34 kg) og 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg). Dyreholdet udvides fra 90,14 til 173,17 DE.

I forbindelse med udvidelsen rives eksisterende staldanlæg ned og der bygges en ny stald samme sted.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 83.616. Det er version nr. 3 fra den 9. maj 2016, som har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

Afgørelse

I henhold til § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilkårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
MILJØ
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731000
WWW.GULDBORGSUND.DK

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 19. juli 2016 på kommunens hjemmeside, se www.Guldborgsund.dk under faneblad "afgørelser".

SAGSNR. 16/9369
SAGSBEHANDLER:
ANNETTE BRUUN HANSEN
DIR +45 54731983
ABH@GULDBORGSUND.DK

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet med en frist på 4 uger. Evt. klage skal indsendes elektronisk direkte til Natur- Og Miljøklagenævnet gennem Klageportalen, som findes via www.borger.dk eller www.virk.dk, - søg efter "klageportal".

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

I særlige tilfælde kan der søges om, at blive fritaget for at bruge den digitale klageportal. Kontakt Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø hvis I ønsker at søge om ikke at benytte den digitale klageportal. Husk at søge i god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden udløbet af nedenstående klagefrist.

Evt. klage skal være modtaget senest tirsdag d. 16. august 2016 inden midnat.

Evt. klage har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af evt. klage, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. I betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Ulla Andersen
Teknisk Assistent

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: hus-dyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54928346, E-mail: guldborgsund@dof.dk

Kopi til orientering

- Gråkjær Miljøcenter v. konsulent Nina Gamby, Lundvej 24, 8700 Horsens
E-mail: ng@graakjaer.dk

GULDBORGSUND

§ 11 MILJØGODKENDELSER

SVINEBESÆTNING, SAKSKØBINGVEJ 15, 4880 NYSTED

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE.....	3
1.1	Baggrund.....	3
1.2	Datablad.....	4
1.3	Resume.....	5
1.4	Afgørelse.....	5
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE.....	7
2.1	Generelle forhold.....	7
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	7
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	7
2.4	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	9
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering.....	10
2.6	Påvirkning fra arealer.....	12
2.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.....	12
2.8	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	12
2.9	Egenkontrol og dokumentation.....	12
2.10	Husdyrbrugets ophør.....	14
2.11	Generelle bemærkninger.....	14
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	16
3.1	Generelle forhold.....	16
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	16
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	20
3.4	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	29
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering.....	36
3.6	Påvirkning fra arealer.....	40
3.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.....	50
3.8	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	58
3.9	Egenkontrol og dokumentation.....	58
3.10	Husdyrbrugets ophør.....	59
4	OFFENTLIGHED OG HØRING.....	60
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION.....	61
6	BILAG.....	62

1 RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 7. marts 2016 modtaget ansøgning fra Jens Chr. Brædder om udvidelse af dyreholdet på Sakskøbingvej 15 med cvr-nr. 1537 9782 samt bedriftens samlede udbringningsarealer. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk, og har skema nr. 83.616. Det er version 3 af ansøgningsskemaet indsendt den 9. maj 2016, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

I denne miljøgodkendelse er nudriften sat efter tilladelse givet i 2011 (skift af dyretype). Nudriften er fastlagt ud fra en worst case betragtning, da alle forureningsparametre er faldende i anmeldelse om skift af dyretype, f.eks. er lugtemissionen (ny lugtvejledning, OU) faldet fra 20.805 til 19.533 OU. Det samme er gældende for ammoniak, hvor emissionen er faldet med 346 kg N/år. Kvælstof og fosfor ab lager er faldet med henholdsvis 3.230 kg N og 817 kg P.

Der søges om en udvidelse af svinebesætningen fra 9.800 smågrise (7,2 til 30 kg) og 1.830 slagtesvin (30 til 106 kg) til 11.500 smågrise (8 til 34 kg) og 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg), svarende til en udvidelse fra 90,14 DE til 173,17 DE.

Der er ansøgt om følgende ændringer på landbrugsbedriften:

- Udvidelse af svinebesætning fra 90,14 DE til 173,17 DE.
- I forbindelse med udvidelsen rives eksisterende staldanlæg ned og der bygges en ny stald samme sted.

Der er søgt om udbringning af husdyrgødning svarende til 163,05 DE på egne og forpagtede arealer, samt afsætning af husdyrgødning til aftalearealer. Der er to ejendomme som skal modtage husdyrgødning fra Sakskøbingvej 15. Den ene ejendom der skal modtage husdyrgødning har fået en § 16 arealgodkendelse til modtagelsen. Den anden ejendom skal have en § 16 arealgodkendelse.

Alle ejede og forpagtede arealer ligger i Guldborgsund kommune.

SIDE 4/62

1.2 DATABLAD

Titel:	§11 miljøgodkendelse til svinebesætning, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted
Godkendelsen omfatter:	Svineproduktion svarende til 173,17 DE bestående af 11.500 smågrise (8 til 34 kg) samt 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg), samt bedriftens arealer på 116,47 ha.
Dato ikrafttrædelse:	18. juli 2016
Bedriftens navn og adresse:	Jens Chr. Brædder, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted.
CVR-nr. og P-nr.:	1537 9782 og 1.000.913.393
CHR-nr.:	92.792
Ejendomsnummer:	376-0009806
Matr.nr. og ejerlav:	3a Stubberup By, Herritslev
Bedriftens ejer og ansøger:	Jens Chr. Brædder, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted
Konsulent:	Nina Gamby, Gråkjær Miljøcenter, Lundvej 24, 8700 Horsens, tlf. 96135555, E-mail ng@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Forhøring hos ansøger/konsulent i perioden	10-06-2016 til 20-06-2016
Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger	22-06-2016 til 14-07-2016
Nabo/partshøring i perioden d.	22-06-2016 til 14-07-2016
Godkendelsesdato	18-07-2016
Godkendelse annonceret d.	19-07-2016
Klagefrist udløber d	16-08-2016
Søgsmålsfristen udløber d.	19-01-2017
Retsbeskyttelse udløber d.	19-07-2024
Revurdering påbegyndes år	2024

1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan produktionsændringen/udvidelsen gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring/udvidelse af dyreholdet og anlægget ikke give anledning til væsentlige ændrede forhold for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter, der ligger indenfor en radius af 1000 m fra staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af ændringen af dyreholdet og anlægget. Samme vurdering er foretaget med hensyn til udvaskning af næringsstoffer til recipienter og anden mulig påvirkning af følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

Endelig er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Kommunen vurderer således, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer.

Vand- og Natura 2000 planer.

Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011.

Vandplanerne for 2009-2015 er vedtaget i oktober 2014.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser udover de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune giver hermed godkendelse til en husdyrproduktion på 173,17 DE på landbrugsejendommen Saksøbingvej 15, 4880 Nysted, samt udbringning af husdyrgødning på de 116,47 ha landbrugsjord hørende til bedriften med CVR-nummer 1537 9782. Produktionen på 173,17 De omfatter 11.500 smågrise (8 til 34 kg) samt 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg).

SIDE 6/62

Dyreholdet på bedriften er efter udvidelsen på i alt 173,17 DE. Miljøgodkendelsen bliver derfor meddelt i henhold til § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbkg. nr. 442 af 13. maj 2016 (også kaldet husdyrloven).

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der givet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Foruden denne miljøgodkendelse skal der være søgt og meddelt byggetilladelse inden byggeriet af den nye stald må påbegyndes. Det er således ansøgers ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet og de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt.
4. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de første grise indsættes i den nye stald, samt når stalden er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er indsat i staldene.
5. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Afstandskrav

Placering i landskab

6. Materiale- og farvevalg til den nye stald skal sikre, at den passer ind i den eksisterende bygningsmasse. Materiale og farvevalg skal godkendes af Guldborgsund Kommune inden byggeriet påbegyndes.
7. Overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule (max. 0,5 meter). Ellers skal jorden helt bortskaffes fra området i henhold til gældende Bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

8. Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 173,17 DE, svarende til en årsproduktion på 11.500 smågrise (8 til 34 kg) og 4.000 slagtesvin (34 til 115 kg).
9. Ved eventuelle fremtidig ændringer af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af producerede enheder i de enkelte dyregrupper, og indenfor de givne vægtintervaller, der er afgørende for den tilladte produktion.

Staldindretning og drift

10. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som beskrevet i tabel. Det fysiske antal dyr i de enkelte staldafsnit må ikke overstige det angivne antal stipladser og tilsvarende for gennemsnitsvægten.

SIDE 8/62

Dyrehold og staldtype	Stald-afsnit	Vægtgrænser	Gennemsnits-vægt	Antal årsdyr	Sti-pladser	DE
Smågrise Toklimastald, delvis spaltegulv	Ny klimastald	8 til 34 kg	21 kg	11.500	1.600	57,96
Slagtesvin Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	Ny sl.- svinestald	34 til 115 kg	74,5 kg	4.000	952	115,21
I alt						173,17

Overbrusning og rengøring

- Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier incl. gulv holdes tørre, samt at stalde, ventilation- og fodringsanlæg holdes rene.
- Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte. Eventuelle rester af foder eller gødning skal tilføres gyllebeholderne.

Fodring

- Foderblandingen til samtlige grise skal være tilsat fytase, og der skal gennemføres fasefodring af samtlige grise.

Slagtesvin

- Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 2.528 kg P pr. år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning og værdierne i nedenstående tabel, som enkeltvis ikke er bindende:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	4.000
Indgangsvægt, kg	34
Afgangsvægt, kg	115
FEsv pr. kg. Tilvækst	2,83
Gram fosfor pr. FEsv.	4,7
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,632

Egenkontrol i relation til fodring

- Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - Antal producerede dyr
 - Gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - Foderforbrug pr. kg tilvækst
 - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne
- P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september (f.eks. år 2014) til 15. februar (f.eks. år 2016).

SIDE 9/62

17. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
18. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Energi- og vandforbrug

19. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.
20. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henholdt til producentens anvisninger, således at unødig støj og el-forbrug undgås. Autoriseret service skal noteres i logbog.

Spildevand

21. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lign. skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Vask af maskiner

22. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og vogn til dyretransport skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

23. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.
24. Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast eller tilføres gyllebeholder.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

25. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
26. Såfremt der på bedriftens arealer anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til gyllebeholder eller anden beholder.

2.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

Lugt

27. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, hvilket også indebærer at fast gulv skal renholdes for gødningsrester og lignende.
28. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.
29. Såfremt der opstår lugtgener i forbindelse med omrøringen og udbringningen af gyllen og tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentlige for omkringboende, kan Guldborgsund Kommune stille skærpede krav til omrøring, afhentning og udbringning af gyllen.

Fluer og skadedyr

30. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
31. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikrer bedst muligt mod opformering. Bekæmpelsen

SIDE 10/62

skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Transport

32. Transport af dyr, foder og gylle til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske afvigelser ved udbringning af husdyrgødning, høst eller transport af dyr.

Støj fra anlæg og maskiner

33. Svinebedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ time)

*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning Fast - må om natten ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

34. Driften må ikke medføre væsentlige støjgener uden for ejendommens eget areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være til væsentlig større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

35. Såfremt Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra svinebedriften for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Såfremt støjvilkåret konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller -beregning pr. år.

36. Støjmålinger og eller -beregninger skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømålinger ekstern Støj". Driftsbetingelser og målepunkter skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålinger skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om støj, pt. afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledningen nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støv fra anlæg og maskiner

37. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

38. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer o.l.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

Gødningstyper og mængder

39. Husdyrgødningen skal håndteres som gylle fra samtlige staldafsnit.

Flydende husdyrgødning

40. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel.
41. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læseplads med afløb til pumpesump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpesumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholder skal læsepladsen og pumpesump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes op i gyllebeholder eller vogn.
42. En eventuel læseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læseplads for gyllevogne og etableres samtidigt med den nye stald.
43. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholdere eller gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.
44. Flydelaget på gyllebeholderne skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholderne, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra den enkelte beholder flere dage i træk, skal reetableringen først ske

Gyllekøling

45. Gyllekanalerne i den nye stald – i alt 929 m² – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
46. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 96.886 KWh.
47. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh.
48. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
49. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

50. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen.
 - Kontrol af kølekredsens ydelse.
51. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
52. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Anden organisk gødning

53. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning end det i godkendelsen angivne.

2.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

Udbringingsarealer, harmoni og aftaler

54. På bedriftens egne og forpagtede arealer, som indgår i denne godkendelse, må der udbringes husdyrgødning produceret indenfor bedriften svarende til 163,05 DE pr. planår (1/8 til 31/7) fordelt på ca. 15.454 kg N og ca. 3.826 kg P. Der må således ikke udbringes mere end 1,40 DE/ha i gennemsnit. Bedriftens egne og forpagtede arealer fremgår af bilag 2.
55. Al produceret husdyrgødning fra bedriften udover de 163,05 DE som nævnt i ovenstående vilkår, skal afsættes til godkendte modtagere. Der skal således samlet afsættes husdyrgødning svarende til 223,92 DE fordelt på ca. 20.830 kg N og ca. 5.079 kg P.
56. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødningen inkl. dokumentation for foretaget afsætning skal til enhver tid kunne forevises eller fremsendes til tilsynsmyndigheden.
57. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation for, at ovenstående vilkår er overholdt for de seneste 5 år f.eks. i form af kopi af de til Plantedirektoratet indsendte gødningsregnskaber.
58. Denne godkendelse må først tages i brug, når der foreligger fosfortal på mark nr. 5-0; 17-0; 19-0; 20-0; 20-1 og 20-2 som viser, at fosfortallet er i overensstemmelse med ansøgning.
59. Ved lokalitet A, H og I beliggende på/ved mark 1-0, 2-0 og 4-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 10 m fra vandhullets/mosens øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 5. Afstandene udmåles fra kanten af mosen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet, ophører.

Sædsrifter, efterafgrøder og projektilpasninger

60. Ved beregning af hele bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm reduceres med 6 % af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer.

2.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

61. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar mm. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbegrænsede foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).

2.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

2.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

62. Nedenfor præciseres hvilken type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

SIDE 13/62

- Til dokumentation for, at vilkår vedrørende besætningens produktionsniveauer er overholdt skal der opbevares: Produktions-/effektivitetskontroller og/eller kvitteringer for ind- og afsætte dyr, slagteafregninger og andre kvitteringer.
- Til dokumentation for, at vilkår vedrørende fodring er overholdt kan anvendes: foderanalyser, faktura for indkøbt foder, effektivitetskontrol eller lignende samt:
 - Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes produceret kg P ab lager/år for de enkelte dyregrupper og den samlede årlige produktion ab dyr for anlægget. Beregningen skal gennemføres ud fra de overfor nævnte vilkårs ligninger, og opbevares i logbog.
 - Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårs ligningerne.
 - Der skal foreligge en logbog der dokumenterer vægtintervaller, foderforbrug, fosforindholdet i de enkelte foderblandinger samt en beregning af P ab lager.
 - P ab lager kan beregnes enten ud fra den planlagte fordeling af foderblandingerne eller ud fra de faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.
 - Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af fosfor/FESv etc. skal opbevares i minimum 5 år og forevises på kommunens forlangende.
 - Der skal som minimum være blandeforskrifter for hver 3. måned.
- Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt opbevaring og bortskaffelse.
- Afsætning af husdyrgødning udover de 163,05 DE, der skal anvendes på egen bedrift.
- Energiforbrug til og køleydelse af gyllekølingsanlægget.
- Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.
- Autoriseret service af staldventilation og andre mekaniske anlæg.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter / efterafgrøder / kvælstofkvote er overholdt skal opbevares gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v.
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften, herunder nedbrud i gyllekølingsanlæg.

Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Beredskabsplan

63. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

SIDE 14/62

64. Virksomhedens beredskabsplan skal løbende vedligeholdes, og oplysningerne i den skal altid være opdateret. Planen skal revideres årligt eller efter behov for tilretning/ændring af procedurer i forbindelse med uheld.
65. Senest tre måneder efter denne miljøgodkendelse er taget i brug, skal der indsendes kopi af bedriftens beredskabsplan. Beredskabsplanen skal herefter forefindes på bedriften og være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte. Planen, som skal godkendes af Guldborgsund Kommune, skal som minimum indeholde:
- Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
 - Planen skal opdateres jævnlgt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.
66. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune og noteres i logbog. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagt og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt/beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.

2.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

67. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til tilsynsmyndigheden (Guldborgsund Kommune), som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.

2.11 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug nr. 44 af 11.01.2016 § 25 skal ændringer i udbringningsarealerne (såvel ejede, forpagtede og aftale arealer) anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i

SIDE 15/62

denne godkendelse maksimalt tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at afvigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud.

- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 40 stk. 1 følger der med denne miljøgodkendelse 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 19-07-2024. Kommunen kan dog ved særlige tilfælde meddele forbud eller påbud (gælder for § 12-godkendelse) før der er forløbet 8 år jf. § 40 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 41 og Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 skal miljøgodkendelsen revurderes 8 år efter den er meddelt dvs. i 2024 og derefter mindst hvert 10. år.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug § 39, kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 1318 af 26.11.2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholder jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald herunder medicinaffald.
- Bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr nr. 558 af 01.06.2011.
- Bekendtgørelse nr. 1611 af 10.12.2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2015/2016, pt. bekendtgørelse nr. 280 af 16.03.2016 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 1752 af 14.12.2015 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
18-07-2016

Ulla Andersen
Teknisk Assistent

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted ejet af Jens Chr. Brædder. Til ejendommen er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 92.792., og ejendommen drives under CVR-nr. 1537 9782, hvor både husdyrbruget og arealerne indgår.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansatte på bedriften skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen. Yderligere er det præciseret, at godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelsen.

For at lette tilsynet med, om godkendelsen udnyttes indenfor tidsfristen, er der yderligere indsat et vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal underrettes, når de første dyr indsættes i den nye stald, samt når dyreholdet i den nye stald er oppe på det maksimalt tilladte niveau. Dette skal sikre, at tidsfristerne overholdes, og at der ikke sker kontinuitetsovertrædelser i opstarten af produktionen.

Endvidere er der sat vilkår, som sikrer, at Guldborgsund Kommune altid bliver orienteret om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig samt ved ophør af husdyrproduktionen.

Begrundelsen for disse vilkår er, at det er kommunen der skal vurdere, om det anmeldte udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen, og om behov for særlige tiltag i forbindelse med ophør af produktion.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, er der taget højde for forudsætningerne for denne godkendelse.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzone, med ca. 115 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, der ligger Sakskøbingvej 12, øst for staldanlægget. Ca. 360 meter fra staldanlægget findes den nærmeste nabobeboelse med landbrugspligt (Sakskøbingvej 10). Nærmeste område, der er at betragte som en samlet bebyggelse er beliggende ca. 300 meter nord - vest for ejendommens anlæg. Det er ejendommen Sakskøbingvej 17 der er udgangspunkt for nærmeste samlede bebyggelse. Der er 1.700 meter til nærmeste byzone, som er ved Kettinge.

Alle gældende afstandskrav for naboer og omkringboende er således overholdt.

Kort 1. Beliggenhed i forhold til omkringboende.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens kap. 2 (§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Anlæggets placering ift. afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	> 1.000 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>1.000 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer*	>100 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	> 25 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>1.000 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom **	>15 meter	15 meter
Naboskel	Ca. 100 meter	30 meter
Nabobeboelse	Ca. 125 meter	50 meter
Byzone/område udlagt til boligformål	>1.000 meter	50 meter

*Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn.

**Afstandskravet gælder kun ved etablering af anlæg, og ikke ved ændringer indenfor eksisterende.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at alle gældende afstandskrav jf. Kap. 2 i Husdyrloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensationer i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

3.2.2 Bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger desuden udenfor fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, §3-beskyttede

naturområder, §7-beskyttede naturområder, skovrejsningsområder, lavbundsarealer og værdifulde kulturmiljøer.

Kystnærhedszone

I kommuneplanen er retningslinjerne for kystnærhedszonen bl.a., " at i kystnærhedszonen må der kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering". Det vurderes derfor, at byggeriet på Sakskøbingvej 15 ikke har væsentlig indvirkning på kystnærhedszonen.

Anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere efter gældende love og bekendtgørelser. Der er således ikke stillet vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger er overholdt. Produktionen vurderes derfor ikke at have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskab

Området omkring anlægget er et åbent og relativt fladt landbrugslandskab med spredt bevoksninger.

Der vil blive etableret et nyt staldanlæg, som vil blive placeret samme sted og i samme materialer som eksisterende.

Anlægget fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle bygninger er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning omkring ejendommen, idet det vurderes, at anlæggets fremtræden i forhold til landskabet vil være uændret, da den nye stald opføres i samme stil og på samme sted som den eksisterende.

Der er etableret almindelige udendørs lyskilder. Desuden vil der være lys i staldene i perioder, men ikke lyskilder, der vurderes at påvirke omgivelserne væsentligt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den valgte placering af den nye stald er hensigtsmæssig i forhold til en samlet vurdering af en hensigtsmæssig logistik på ejendommen og landskabelige hensyn.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Landskabelige værdier

Ejendommen er placeret i landzonen i et område, som i Kommuneplan 2009-2021 er udpeget som jordbrugsområde med særlige naturværdier. Størstedelen af disse områder består af jordbrug i almindelig drift, og er generelt forbeholdt jordbrugserhvervet. Der må generelt ikke etableres anlæg, der kan forringe området's landskabs-, natur- og kulturhistorisk værdier. Desuden ligger ejendommen indenfor et større uforstyrret landskab. Området dækker det sydlige Midtjylland med kystområder indenfor Hyllekrog. Et større uforstyrret landskab defineres i Kommuneplanen som et område på minimum 100 km², der er upåvirket af størres tekniske anlæg med nationale og regionale funktioner. I større

SIDE 19/62

uforstyrret landskabet må der ikke etableres større tekniske anlæg. Landbrugsbyggeri anses ikke som større tekniske anlæg.

Det vurderes, at det nye staldanlæg, som placeres samme sted som eksisterende, ikke er i strid med Kommuneplanen og ikke har væsentlig indflydelse på områderne jordbrugsområde med særlige naturværdi og størres uforstyrrede landskaber.

For at sikre, at de landskabelige forhold tilgodeses er der sat vilkår om, at materiale- og farvevalg til den nye stald skal passe ind i den eksisterende bygningsmasse, samt at Guldborgsund Kommune skal godkende materiale- og farvevalget.

For at undgå ophobning af jordbunker omkring ejendommen, er der stillet vilkår om, at overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud omkring anlægget (max. 0,5 meter), eller skal bortskaffes på anden vis. Hvis jorden skal bortskaffes fra ejendommen, skal det ske i henhold til bekendtgørelse om flytning af jord.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger udenfor kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer. Ca. 200 meter mod vest er et område udpeget som landsby, Herritslev. Kulturmiljøet vil ikke blive berørt af ændringen af produktionen.

Der ligger et beskyttet fortidsminde (gravhøj) ca. 500 meter vest fra anlægget, men da anlægget ligger udenfor beskyttelseszonen på 100 meter, vil det ikke blive berørt af denne godkendelse.

Naturmæssige værdier

Anlægget ligger udenfor områder med særlige lokale naturområder men indenfor jordbrugsområder med særlige naturværdier.

Der må generelt ikke etableres tekniske anlæg, anlægges veje eller foretages indgreb, der kan forringe områdets landskabs-, natur- og kulturhistorisk værdier, mangfoldigheden af planter og dyr, deres levesteder og spredningsmuligheder, dog kan driftsmæssigt nødvendige anlæg i relation til jordbrugserhvervet tillades. Disse skal dog tilpasses beskyttelsesniveauet mest muligt.

For yderligere omkring vurderinger i forhold til naturområder og naturmæssige værdier henvises til senere afsnit i denne godkendelse.

Geologiske værdier

For geologisk interesseområder gælder bl.a., at inden for de arealer, som er udpeget til Nationale Geologiske Interesseområder eller Regionale Geologiske Interesseområder, skal der tages særlige hensyn til geologien. Byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, skovrejsning, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal søges udført på andre lokaliteter og kan kun finde sted, hvis der ikke kan findes et alternativ.

Syd for anlægget ligger et større National geologisk interesseområde (kystklinerne ud til farvandet syd for Lolland). Et sådant område er prioriteret i relation til landskabelige værdier. Med udgangspunkt i afstanden på mere end 1.000 meter fra anlægget vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig indflydelse på de geologiske værdier i området.

Rekreative værdier

Ejendommen ligger udenfor friluftsområder. Nærmeste område (Ålholm Hestehave) ligger ca. 1.500 meter syd for ejendommen. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have væsentlig indflydelse på området.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger.

Samlet vurderes det, at det konkrete projekt ikke har en væsentlig virkning for de ovennævnte områder og værdier, og at udvidelsen er uden væsentlig landskabelig og visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel.

Det er denne opdeling, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger.

Tabel 2. Sammensætning og fordeling i staldafsnit.

Dyrehold og stalddtype	Stald-afsnit	Vægtgrænser	Gennemsnitsvægt	Antal årsdyr	Sti-pladser	DE
Smågrise Toklimastald, delvis spaltegulv	Ny klimastald	8 til 34 kg	21 kg	11.500	1.600	57,96
Slagtesvin Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	Ny sl.- svinestald	34 til 115 kg	74,5 kg	4.000	952	115,21
I alt						173,17

Beregning af DE er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 83.616.

Fastsatte vilkår i afsnittet om staldindretning og drift fastlægger det maksimalt tilladte dyrehold på ejendommen. Enhver ændring udover det, der er fastsat i vilkårene, kræver fornyet godkendelse. Det er dog tilladt, at mindske dyreholdet i forhold til det i vilkårene beskrevne uden ansøgning og godkendelse. Ved en evt. mindskelse af dyreholdet skal opmærksomheden dog henledes på, at efter 3 år med et lavere dyrehold bortfalder retten til at hæve dyreholdet til det i miljøgodkendelsen fastlagte niveau jf. kontinuitetsprincippet.

Der er stillet vilkår om, at hvis omregningsfaktorerne fra dyr til dyreenheder ændres, er det den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet, der skal tages udgangspunkt i. Herved fastholdes den produktion målt i antal producerede dyr, der på tidspunktet for godkendelse kunne forventes.

Endelig er der indsat vilkår om, at produktionen skal ske så jævnt over året som muligt. Med dette vilkår skal det sikres, at der ikke sker væsentlige udsving i lugtemissionen fra bedriften. Der vil naturligvis være små udsving i produktionen over året og sygdom o.l. kan

SIDE 21/62

nødvendiggøre større udsving i enkelte år, men vilkåret skal forhindre væsentlige tilbagevendende udsving, som kan føre til nabogener.

Fleksibilitet og udnyttelse

Der er søgt om en mindre fleksibilitet på +/- 5 % på ind- og afgangsvægten. Begrundelsen er at ind- og afgangsvægten er gennemsnitlig, variationen vil ikke være så stor at antallet af DE vil variere væsentlig.

Der er ikke stillet vilkår om fleksibilitet på +/- 5 %, da der i flere af Natur- og Miljøklagenævntes afgørelser er slået fast, at +/- fleksibilitet er et tilsynsspørgsmål, som ikke bør indgå i godkendelsen i form af et fleksibelt vilkår om produktionens omfang (f.eks. NMK-130-00017).

Det skal hertil bemærkes at Guldborgsund Kommune er indstillet på en form for fleksibilitet i forbindelse med tilsynet, så længe at det maksimale tilladte dyrehold ikke overskrides. Som i denne godkendelse er på 173,17 DE.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at der ved opfyldelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Staldindretning og drift

Indretning af staldanlæggene og de enkelte staldafsnit er skitseret i foregående afsnit, tabel 2.

Den eksisterende stald rives ned og der bygges en ny stald samme sted. Den nye stald vil blive opført i samme stil som den eksisterende. Stalden vil bestå af en toklimastald til smågrise i den ene ende af stalden og en slagtesvinestald i den anden ende. Begge stalde er med spaltegulv, desuden er der 50-75 % fast gulv i slagtesvinestalden. Derved håndteres al husdyrgødningen som gylle. Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til det ansøgte.

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af det fast gulv er essentielt (se i øvrigt afsnit omkring BAT – Bedste tilgængelige teknologi).

Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til det ansøgte.

Vilkårene er stillet for at sikre, at forudsætningerne for beregningerne og vurderinger af ammoniak, lugt og næringsstoffer i gødningen svarer til beregningsgrundlaget for miljøgodkendelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at staldindretningen og driften af staldene, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.3 Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i stalden. Overbrusningen skal benyttes efter forskriften i Lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. I stalden bliver overbrusningen brugt til nedkøling af dyrene i varme perioder samt nedsættelse af ammoniakfordampningen og energiforbruget til ventilation.

SIDE 22/62

Ansøger redegør for, at der er stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. Herved mindskes risikoen for uhygiejniske forhold.

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte stalden og derefter vaske med højtryksrensere. Der bruges koldt vand. Ved udbrud af sygdomme kan det være nødvendigt at desinficere stalden med godkendte midler i forbindelse med rengøring. Stalden rengøres efter hvert hold grise, hvilke vil sige 4-5 gange årligt. Både iblødsætning og højtryksrensning er vandbesparende, og er at betegne som BAT (se senere afsnit omhandlende BAT).

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. God Staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Til god staldhygiejne hører blandt andet, at stierne holdes rene og tørre. Samtidig forebygger renholdelse af områder med foder at skadedyr ikke tiltrækkes og opformeres.

Vilkår om, at rester af foder og/eller husdyrgødning skal tilføres gyllebeholderen skal medvirke til, at der ikke er øget risiko for tiltrækning af skadedyr, eller forurening af området omkring anlægget.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til renholdelse og god staldhygiejne vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.4 Ventilation

Ventilationsanlægget er undertryksventilation der styrer temperaturen, så der er optimale forhold for grisene i stalden. Ventilationsafkastene bliver vasket og efterset hver gang stalden vaskes.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilke sikrer, at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i stalden og minimum elforbrug. Ventilationsanlægget serviceret løbende.

Kommunes vurdering

Guldborgsund kommune vurderer, at staldindretningen og driften af stalden samt ventilationsanlægget, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø. Samtidig vurderes det, at den anvendte praksis for overbrusning, vask og rengøring af stalde er medvirkende til at opretholde en god hygiejne i staldene.

3.3.5 Fodring

På ejendommen er der hjemmeblandet foder. Foder og tilskudsfoder til svinene opbevares i siloer i foderlade.

Der skal tilsættes fytase i fodret, hvilket vil reducere den mængde fosfor der udskilles i husdyrgødningen. Som forudsætning for normværdierne i ansøgningsystemet er der som udgangspunkt indregnet normtilsætning af fytase til fodret. Der er stillet vilkår til fytase tilsætning og fasefodring af alle grisene, da dette er at betragte som BAT.

Fosfor, slagtesvin

For at opfylde krav til anvendelse af BAT (se senere afsnit) og maksimalt fosforoverskud på arealerne er det valgt, at slagtesvinene foderoptimeres med hensyn til fosfor.

Der er i ansøgningen via skema 83.616 indtastet følgende tilpasninger i relation til fodring af slagtesvinene:

- 2,83 FE/kg tilvækst
- 4,70 g fosfor/FE

Det er hermed valgt at slagtesvinene skal afvige fra de på godkendelsestidspunktet gældende normværdier for indhold af fosfor i foder og foderforbrug. Dette vil have betydning for slagtesvinenes udskillelse af næringsstoffer. De valgte niveauer indgår som forudsætninger for de følgende beregninger.

Normtallet for fosforindholdet i slagtesvinefoder er 4,80 g fosfor/FE ved et foderforbrug på 2,86 FE/kg tilvækst.

Da de valgte niveauer har betydning for beregningerne, som ligger til grund for vurderingerne i miljøgodkendelsen, er der sat vilkår, som skal sikre overholdelse af de angivne niveauer.

Med baggrund i, at kommunen skal stille vilkår til maksimal kg P ab dyr pr. slagtesvin for alle dyr i samme dyregruppe for at fastholde forudsætningerne for vurderingerne i miljøgodkendelsen, beregnes det dyregruppe specifikke krav:

P ab dyr pr. slagtesvin beregnes som følger:

Ligning, kg P ab dyr pr. slagtesvin:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * \text{FEsv pr. kg tilvækst} * \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) * 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Ligning, slagtesvin med konkrete tal:

$$((115 \text{ kg} - 34 \text{ kg}) * 2,83 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} * 4,70 \text{ gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((115 \text{ kg} - 34 \text{ kg}) * 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 0,6319 \text{ kg P ab dyr pr. slagtesvin.}$$

Forudsætning for beregning af ligning:

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	4.000
Indgangsvægt, kg	34
Afgangsvægt, kg	115
FEsv pr. kg. Tilvækst	2,83
Gram fosfor pr. FEsv.	4,70
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,63

Ligningen er beregnet ud fra de ovenfor nævnte forudsætninger. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Der er stillet vilkår til maksimalt mængde N og P ab dyr slagtesvin pr. år, beregnet ud fra de anvendte vilkårligninger. Dette er en forudsætning for, at de vurderede niveauer kan overholdes, og at der ikke vil være en større forurening med næringsstoffer end forudsat i miljøgodkendelsen.

SIDE 24/62

Det er ikke fremadrettet (ved ændring af normtal mv.) muligt at kontrollere kg P ab dyr for slagtesvin i gødningsregnskabet eller i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk. Derfor er der med udgangspunkt i Miljøstyrelsens Teknologiblade og vejledninger stillet supplerende vilkår i relation til overholdelse af ovenstående vilkår om maksimale niveauer af P i form af vilkår til egenkontrol.

Dokumentation for beregningen af P ab dyr pr. dyr følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Det vil sige dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 350 dage (i perioden 15. september år 1 (fx 2014) til 15. februar år 3 (fx 2016)). Det skal som hovedregel være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

Da kg P ab dyr ikke kan kontrolleres vil dokumentation af kg P ab lager kunne accepteres ved en beregning ud fra totalt foderforbrug, indhold af fosfor ud fra logbog og opgørelser over indkøbte grise og solgte grise, herunder slagterifregninger.

Såfremt indholdet af fosfor ikke fremgår af medfølgende deklarationer ved fodring med foderblandinger på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, skal standardværdierne for fosfor pr. foderenhed anvendes. Jf. standardværdierne for svin i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler. For byg og hvede anvendes analyser for årets høst i det relevante år som angivet i vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Kommunen har valgt at følge denne vejledning, da det vurderes, at den giver et godt grundlag for dokumentation og kontrol af forhold vedrørende fodringen. Der er stillet vilkår i forhold til ovenstående.

Der er stillet vilkår (i relation til egenkontrol) om, at der skal foreligge en logbog eller tilsvarende opgørelse, der dokumenterer fodermængder, vægtintervaller, foderforbrug og en beregning af P ab lager pr. slagtesvin. En gang årligt skal der gennemføres en beregning af den samlede årlige produktion af P ab lager fra anlægget – eventuel ud fra effektivitetskontrollen/produktionskontrollen eller med udgangspunkt i ovenstående ligninger.

Der er ligeledes stillet vilkår og, at der skal føres logbog over blandeforskrifter og indlægsedler/foderoptimeringsudskrift. Disse skal opbevares i minimum 5 år og fremvises på kommunens forlangende. Yderligere skal der minimum være blandeforskrifter for hver 3. måned.

Se i øvrigt afsnit omhandlende BAT for yderligere forhold omkring fodring.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår til fodring, samt drift af ejendommen som beskrevet, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til fodring af grisene.

3.3.6 Energi- og vandforbrug

Energi

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning.

Energiforbruget efter udvidelsen er baseret på ansøgers skøn og anslås at blive på ca. 163.000 kWh pr år, hvoraf varmen udgør 40 %.

SIDE 25/62

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødigt støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at unødigt modstand forhindres og fejl udbedres.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår i afsnit omhandlende egenkontrol om, at der ved afvigelser i de årlige opgørelser skal gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og eventuelt gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

Med hensyn til hvilke energibesparende tiltag der gennemføres på ejendommen, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at energiforbruget er tidssvarende i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af energibesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Ansøger har anslået et vandforbrug i ansøgt drift til ca. 4.120 m³ årligt primært til drikkevand og til rengøring af stalden.

Ejendommen anvender vand fra Herritslev Vandværk.

Den øgede indvinding af vand på vandværket, som følge af denne udvidelse (ca. 1.000 m³/år), vurderes af kommunen at være af en størrelsesorden, så det ikke gør nogen målbar forskel i området's indvinding. Endvidere har vandværket kapacitet til at behandle den øgede indvinding.

Der er stillet vilkår om, at der via egenkontrol skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at fornuftig drift og vedligeholdelse skal danne baggrund for, at der ikke opstår forholdsmæssigt øget vandforbrug i form af spild, som kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne og større vandforbrug end forudsat i godkendelsen.

Med hensyn til hvilke vandbesparende tiltag der gennemføres på ejendommen, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at vandforbruget er på et fornuftigt niveau i forhold til bedriftens produktion vurderet med udgangspunkt i normal. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

3.3.7 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Spildevand fra ejendommen omfatter husspildevand og sanitetsvand. Derudover er der spildevand fra vask af stalde, drikkevandsspild samt overfladevand fra vaskeplads som ledes til gyllebeholder. Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på ejendommen sammen med gylle fra dyrene. For kapacitetsberegningen henvises til afsnit 3.5.2. Spildevand tilledt gyllebeholder udbringes sammen med husdyrgødningen på markerne.

Det sanitære spildevand ledes bort via septiktank, hvorfra vandet ledes ud i recipient. Spildevand fra stuehus og mandskabsfaciliteter ledes ligeledes til septiktank og videre til recipient.

Nedenstående tabel viser spildevandsmængder.

Tabel 3. Spildevandsmængder

Spildevandstype	m ³ /år for ansøgt drift	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	900	Gyllesystem
Tagvand	-	Dræn
Sanitært spildevand fra stuehus og mandskabsfaciliteter.	230	Septiktank

Der er stillet vilkår om, at vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strømme til andre uhensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

Tagvand fra bygningerne ledes som oplyst i tabellen via afløb til dræn. Ved gennemførelsen af ændringen/udvidelsen vurderes det, at der ikke vil ske en forøget udledning af tagvand. Der skal derfor ikke søges en udledningstilladelse til udledning af tagvand.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler. Ligeledes vurderes det, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.8 **Affald**

Døde dyr

Døde dyr opbevares i lukket container/under kadaverkappe, udviklet til formålet.

Opbevaringspladsen kan ses på oversigtskortet på bilag 1.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Olie- og kemikalieaffald

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i værksted/lade. Kemikalier opbevares i fryser ligeledes på fast gulv i værksted/lade. Emballage og rester afhændes til godkendt aftager/genbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsaffald eller sendes med dyrlægen retur.

SIDE 27/62

Fast affald

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørringspapir og tom rengjort kemikalieemballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller genbrugspladsen.

Jern og metal afhændes til produkthandler. Glas mm. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller genbrugsplads.

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til kommunens regulativer, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde. Der henvises endvidere til bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, der overflødiggør vilkår om dette.

Der er sat vilkår om, at korrekt bortskaffelse af ejendommens farlige affald skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentation skal opbevares i 5 år.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regulativer ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra ejendommen. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.9 Råvarer og hjælpestoffer

Olie/dieselolie

Der er en fyringsolietank, på 1.200 l som primært går til opvarmning af stalden. Desuden haves en dieselolietank på 2500 l i laden. Olietankenes placering kan ses på bilag 1.

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyringsolie/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Andre olieprodukter opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb.

Der er sat vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidig bør der etableres mulighed for opsamling af eventuelle spild.

Pesticider/sprøjtemidler

Kemikalier opbevares i en fryser. Placeringen fremgår af bilag 1.

Der er ikke stillet vilkår om påfyldning af marksprøjte, samt vask af sprøjte, idet disse krav fremgår af bekendtgørelse om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Ved eventuelle skylninger i marken skal der naturligvis rettes opmærksomhed på risiko for afløb til overfladevand, hvilket ikke må finde sted.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de generelle regler ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af råvarer og hjælpestoffer.

3.3.10 Driftsforstyrrelser og uheld

Som eksempel på mulige risici og der af følgende driftsforstyrrelser eller uheld på ejendommen, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, er følgende angivet af ansøger:

Beskrivelse af risici

- Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.
- Håndtering og opbevaring af kemikalier.
- Strømsvigt.
- Udslip af dieselolie.

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning og diesel- og fyringsolie.

For at minimere risikoen for driftsforstyrrelser eller uheld eller eventuelle gener og forurening ved uheld træffes følgende forholdsregler jf. ansøger:

- Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Desuden foretages det lovpligtige eftersyn af gyllebeholderne hvert 10. år.
- Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild mm.
- Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilke er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilket har en fast plads på staldkontoret og i ejers privatbolig.
- Olietankene er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tankene udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld, se bilag 5. Beredskabsplanen omfatter brand, overløb af gylle, kemikalie/oliespild. Beredskabsplanen vil blive opdateret senest 3 måneder efter ibrugtagning af staldene.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de beskrevne forholdsregler og tiltag i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer. Samtidig hermed er de beskrevne relevante forholdsregler med til at sikre, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af uheld og driftsforstyrrelser.

3.3.11 Biaktiviteter

Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Beregningerne foretaget i ansøgningen viser, at husdyrbruget har en samlet meremission af ammoniak til omgivelserne, beregnet som summen af emissionerne fra hhv. stalde og gødningslagre. Beregningerne er baseret på oplysninger omkring typen af husdyrholdet, indretning af staldanlæggene, fodersammensætningen, brug af teknologier og opbevaring af husdyrgødningen.

Ammoniakemissionen fra stald og lager er vist nedenfor:

Tabel 4. Ammoniakemission

Kilde til emission	Emission, ansøgt drift
Stalde	1210,43 kg NH ₃ -N/år
Opbevaringslagre	248,50 kg NH ₃ -N/år
Samlet ammoniakemission	1458,93 kg NH ₃ -N/år
Meremission fra anlæg	505,41 kg NH ₃ -N/år

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra anlægget stiger i forhold til den nuværende produktion som følge af udvidelsen af husdyrproduktionen.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % gælder for stalde hvor der gennemføres ændringer eller nyetableringer. Reduktionskravet er vurderet i forhold til referencesystemerne, og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet ved den angivne drift overholdes.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at det generelle krav opfyldes ved anvendelse af tiltagene på listen nedenfor.

- Stalden etableres med delvis fast gulv (mindst 25 % fast gulv).
- Etablering af gyllekølingsanlæg med 10 % effekt i stalden.

Der kan henvises til de enkelte vilkår i relation til ovenstående, og vurderinger i de senere efterfølgende afsnit omhandlende følsom natur.

For yderligere uddybning af forhold og vurderinger i relation til følsom natur henvises til bilag 3 (Naturvurdering - § 11 miljøgodkendelse, Sakskøbingvej 15, 4880 Nysted).

Ammoniakfølsom natur

Kategori 1-og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er henholdsvis 0 kg N/ha og 0,2 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Sakskøbingvej 15 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

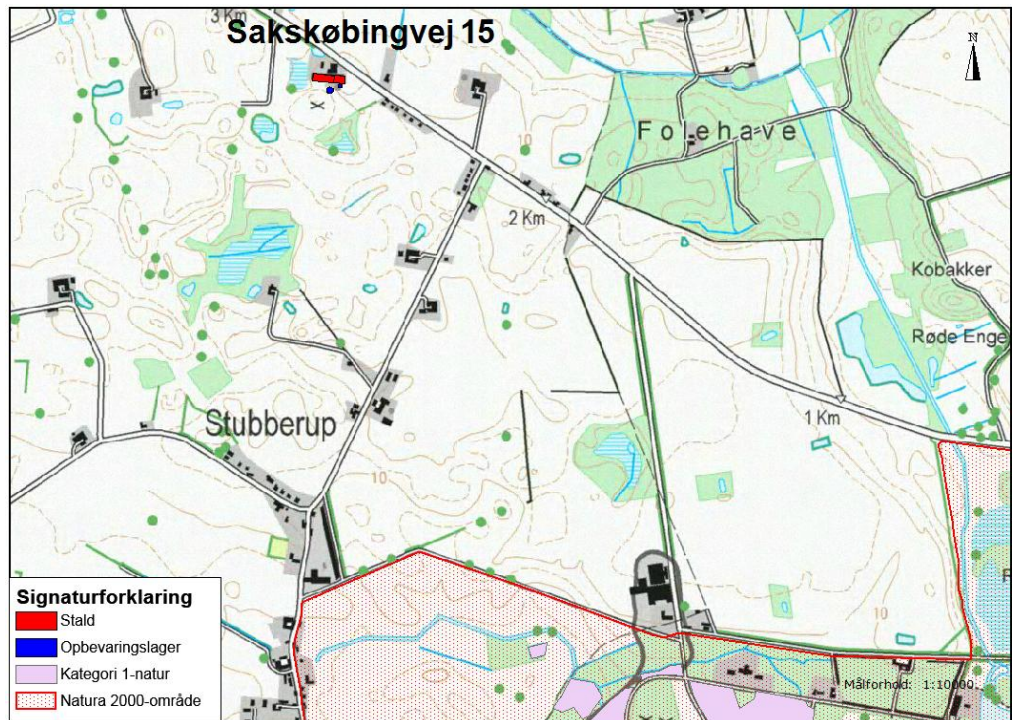
Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Sakskøbingvej 15 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Mosen, der ligger umiddelbart vest for staldene, er domineret af tagrør samt dunhammer. Mosen er ikke kvælstoffølsom, og den indeholder ikke særligt følsomme eller sjældne arter. Det vurderes derfor, at naturtilstanden ikke vil blive ændret i negativ retning som følge af merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen på Sakskøbingvej 15. På de øvrige kategori 3-naturtyper er merdepositionen af kvælstof beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, og det vurderes på dette grundlag, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Sakskøbingvej 15 er område nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. Området består på dette sted af fuglebeskyttelsesområde F83 Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand og habitatområde H152. Afstanden fra stald og lager ca. 1,3 km til natura 2000-område 173, se kort 2.

Kort 2. Beliggenheden af kategori 1-natur i natura 2000-område 173 forhold til Sakskøbingvej 15.

Der er en meremission fra stald og lager på 505,40 kg N/år samt en samlet emmission på 1.458,93 kg N/ha/år. I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtypen på 0,0 kg N/ha/år, samt at den totale kvælstofbelastning er 0,0 kg N/ha/år. Habitatnaturtypen 3140 kransnålalgesø er en kvælstoffølsom naturtype, idet tålegrænsen er 5-10 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 11,2 kg N/ha/år er naturtypens tålegrænse allerede overskredet. Imidlertid viser beregningen af henholdsvis merbelastningen og totalbelastningen med kvælstof efter udvidelsen af dyreholdet på Sakskøbingvej 15, at den er 0,0 kg N/ha/år på kransnålalgesøen, og det vurderes derfor, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe bevaringsstatus for naturtypen.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt

hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Sakskøbingvej 15 beliggende udenfor natura 2000-området ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Merbelastningen med kvælstof fra den ansøgte produktion er beregnet til 2,0 kg N/ha i mosen vest for stald og lager. Da mosen i den nuværende tilstand ikke er egnet som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, vurderes det ansøgte projekt ikke at have betydning for bilag IV-padderne.

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse.

Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, kg dyr på stald (stipladser) og staldsystem. Derfor er der sat vilkår om, hvor mange dyr (stipladser), og ved hvilke vægtintervaller, der må være i stalden samtidig, da det er en forudsætning for beregningerne og deraf følgende vurderinger.

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene før lugten vurderes til at være væsentlig. Lugten kan indenfor disse afstande være registrerbar men vurderes ikke genegevende.

De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 5. Lugtberegninger

	Beregnet geneafstand (ukorrigeret)*	Beregnet geneafstand (korrigeret)*	Aktuel afstand fra de forskellige anlæg**	Vægtet gennemsnits afstand
Byzone/sommerhus-område	420,65 meter	420,65 meter	1.730 til 1.758 meter	1.744,61 meter
Samlet bebyggelse	245,57 meter	270,13 meter	318 til 365 meter	340,73 meter
Enkelt bolig	84,00 meter	84,00 meter	123 til 179 meter	124,14 meter

* Udgangspunkt i lovens minimumskrav

** De aktuelle lugtafstande er målt med udgangspunkt i et beregnet lugtcentrum fra hvert staldafsnit for sig. Derfor er der variation i angivelsen af meter.

Geneafstanden for byzone er taget ud fra Scenarieberegning i skema nr. 88.134.

SIDE 32/62

Geneafstanden for eksisterende/fremtidig byzone samt enkelt bolig er angivet ud fra FMK-modellen i ansøgningssystemet som først begrænsende model. For samlet bebyggelse er det den "nye lugtvurderingsmodel, som er først begrænsende.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, idet afstanden til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnede korrigerede geneafstande.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Staldanlægget på Sakskøbingvej 15 ligger udenfor alle de nævnte grænser, og der er således ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er derfor sat en række vilkår, der skal sikre mod lugtgener. Lugt fra gyllebeholdere og andre gødningslagre indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift. Det drejer sig om krav om, at flydelag på gyllebeholderne skal vedligeholdes, så det effektivt sikrer mod fordampning. Der er sat vilkår om, at omrøring af gyllen skal minimeres, og at flydelaget reetableres hurtigst muligt efter omrøring. Begrundelse for dette vilkår er, at der hovedsagligt vil komme lugtemission fra en gyllebeholder, når der omrøres eller pumpes gylle derfra.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, samt at der eventuelt kan stoppes for omrøring af gylle på lørdag samt søn- og helligdage. Samtidig er der stillet vilkår om, at der skal udarbejdes en handlingsplan for nedbringelse af lugtgener, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

Disse vilkår er stillet for at kunne undersøge forholdene konkret på ejendommen, hvis det viser sig, at naboer og omkringboende føler sig væsentlig påvirket af lugtgener.

De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af ejendommen er ligeledes væsentlige for begrænsning af lugt fra ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste beboelse, samlet bebyggelse samt byzone og sommerhusområde er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer. Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentlig generet af øget lugt fra ejendommen.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op forebygges der, at der opstår forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Ved behov skal fluer bekæmpes i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der er sat vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi må betragtes som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologispunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Vi må derfor sætte kravet til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er stillet vilkår om, at der skal gennemføres en effektiv rottebekæmpelse, for at undgå opformering af rotter på ejendommen. Rottbekæmpelsen består som tidligere nævnt i, at der generelt opretholdes en god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottbekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi efter behov, og gennemføres af autoriseret firma eller gennem den kommunale ordning.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at generne i form af fluer er tilstrækkeligt reguleret med de opstillede vilkår, således at påvirkningerne af naboerne kan holdes på et ikke væsentligt niveau.

Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (mus og rotter mv.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.

3.4.4 Transport

Arbejds kørsel til og fra produktionen sker ad Sakskøbingvej. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med levering af smågrise, afhentning af slagtesvin og husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 6-18.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transporter med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdage mellem kl. 7.00 og 18.00. Herudover kommer afvigelser ved udbringning af husdyrgødning, transport af dyr og ved høstarbejde.

Nedenstående tabel viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende:

SIDE 34/62

Tabel 6. Transporter

Transporter	Antal ca. / år
Levering af foder	40
Levering af mineraler mv.	5
Levering af grise	52
Afhentning af slagtesvin	52
Transporter med husdyrgødning	148
Levering af brændstof	4
Afhentning af døde dyr	52
Afhentning af affald	12
Andet/diverse	5
I alt	370

En del af transporterne er begrænset til enkelte af årets dage.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af transporter ikke antager et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra svineproduktionen kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra transport af foder og udbringning af gylle og dels støj af mere vedvarende karakter fra ventilationsanlæg og korntørring.

Beskrivelse af støjklender

Vedvarende støj: Ansøger har oplyst, at stalden ventileres mekanisk. Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af stalden. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorene i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene.

Periodisk støj: Ansøger har oplyst, at periodisk støj først og fremmest vil komme i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid fra 7.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr, som kan ske i de tidlige morgentimer.

I forbindelse med blanding af foder og fodring kan der være støj mere eller mindre i døgndrift. De mest støjende kilder er placeret i foderladen, som er omkranset af staldbygninger. Derfor vurderes det, at driftsperioderne er af mindre betydning for omkringboende.

I spidsbelastningsperioder kan der dog forekomme transporter og markarbejde uden for normal arbejdstid.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering

vurderer kommunen, at det ikke vil være nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødig tomgangskørsel undgået.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Det skal særlig bemærkes, at støjvilkårene drejer sig om støj fra og i forbindelse med selve anlægget. Dvs. støj fra markdrift, der ikke er direkte knyttet til driften af husdyrbesætningen ikke skal medtages ved evt. støjmåling og / eller -beregning. Undtaget er således støj fra mejetærsker, traktorkørsel i forbindelse med jordbehandling, såning, sprøjtning m.m. Omvendt skal transport og udbringning af gylle tages med ved evt. støjmåling og / eller -beregning.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og overholdelse af de stillede vilkår, at støjen fra anlægget vil overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra ejendommen ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder. Håndtering af foder (mølleri, blander mm.) foregår indendørs i foderladen, og udfodringen foregår i lukkede systemer, hvilke bidrager til reduktion af støvgener. I forbindelse med levering af tilskuds foder og korn, kan der opstå støvgener, og ved kørsel på omkringliggende arealer og veje.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder udenfor staldene forventes der ikke at være væsentlige påvirkninger af støv udenfor ejendommen og dermed de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, men ved omhyggelig management vil det ikke være væsentlige mængder, som forlader stalden.

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener udenfor ejendommens areal, da dette vil kunne opfattes som en væsentlig gene for omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener for omkringboende. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis. Al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel. Samtidig skal alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkedes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Der er udendørsbelysning ved stuehus, foderladen og ved porte og døre. Der vil ikke være lys i stalden om natten og som udgangspunkt vil der heller ikke være belysning udenfor bygningerne om natten. Det vurderes derfor, at der ikke er lysgener som følge af driften på husdyrbruget.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift af husdyrbruget skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende og placering af lyskilder specielt udendørs.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på ejendommen er beregnet ud fra nyeste gældende normtal udgivet af Århus Universitet (Link: <http://anis.au.dk/forskning/sektioner/husdyrernaering-og-fysiologi/normtal/>), og består af gylle.

Mængden af den producerede gødning er opsummeret i nedenstående tabel.

Tabel 7. Produceret husdyrgødning

Dyretype	Antal	Gødningstype	Normtal (t/dyr)	Vægtgrænser	Korrektion for vægt	Gylle (t/dyr)
Smågrise	11.500	Gylle	0,132	8 til 34 kg	1,124	1.706,23
Slagtesvin	4.000	Gylle	0,54	34 til 115 kg	1,063	2.296,08
Samlet flydende						4.002,31

Gylle er angivet i m³, og det antages, at 1 ton gylle svarer til 1 m³.

Den årlige produktion, modtagelse og afsætning af kvælstof og fosfor i de forskellige gødningstyper på ejendommen i ansøgt produktion fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 8. Gødningsomsætning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle	16.549,44	4.115,11	75	173,17
Gylle, Vestermark 17	19.734,00	4.790,00	75	213,80
Afsat husdyrgødning, Bækvej 9	4.500,00	1.115,00	75	47,00
Afsat husdyrgødning, Østerby 4	16.329,93	3.963,74	75	176,92
I alt til rådighed Gylle	15.453,51	3.826,37		163,05

Beregningerne i ansøgningen er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og lagrer samt næringstoffer på arealerne fastholdes, er der sat vilkår om, at staldene indrettes som angivet, og at husdyrgødningen håndteres som gylle. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen skal forelægges Guldborgsund kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig risiko for øget påvirkning af omgivelserne med næringsstoffer end antaget og vurderet i de enkelte afsnit af miljøgodkendelsen.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gylleproduktion i samtlige staldanlæg, og gyllen ledes via forbeholdere til gyllebeholdere.

Ifølge det foregående afsnit er den årlige produktion af flydende husdyrgødning på 4.002 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene.

Med den ansøgte udvidelse i dyreholdet sker der en forøgelse af gødningsproduktionen. Kapacitetsberegningen viser, at der er tilstrækkelig kapacitet i anlæg på ejendommen.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på ejendommen:

Tabel 9. Gødningsopbevaring

Opbevarings-anlæg	Byggeår/ kontrol år	Overdækning	Kapacitet	Lagerandel %
Gyllebeholder 1	2004	Naturligt flydelag	2.550 m ³	71
Gyllebeholder 2	1995	Naturligt flydelag	1.030 m ³	29
Forbeholder og gyllekanaler			300 m ³	
Samlet			3.880 m ³	100

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 3.880 m³, hvilket svarer til 11,6 måneders opbevaring.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel. Retningslinjerne er således overholdt, og kommunen vurderer at gødningen vil kunne opbevares forsvarligt og uden risiko for overløb.

Der er fastsat vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen er det fastholdt i vilkår.

Hvis de nuværende krav til indretning, drift og vedligehold af gyllebeholdere skærpes, skal de nye regler følges. Dette er en skærpelse i forhold til ikke miljøgodkendte anlæg, idet nye regler som hovedregel kun gælder for nyetableringer eller ved ansøgning om ændring af eksisterende anlæg.

Ved håndtering af ovenstående vilkår, skal der tages hensyn til proportionalitetsprincippet. Det vil sige, at inden der kræves væsentlige ændringer i de eksisterende anlæg på grund af nye lovkrav, skal det vurderes om omkostningerne ved ændringerne står mål med de miljømæssige gevinster. Ved omkostningstunge ændringer vil der således blive tale om en forhandling, hvor der kan blive tale om f.eks. en tidsplan for gennemførelse af ændringerne.

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholder, samt

SIDE 38/62

til gyllevogn, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle, ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

Gyllebeholdere nærmere end 100 meter fra søer og/eller vandløb skal have påmonteret alarm og have 5 års beholderkontrol. Der er ikke stillet vilkår om alarm eller 5 års beholderkontrol, da lovgivningen skal overholdes.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, beluftning, biologisk behandling, forsuring eller lignende på ejendommen. Se nærmere herom i afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til flydende husdyrgødning.

3.5.3 Gyllekøling

Der skal etableres gyllekølingsanlæg i stald ved nedstøbning af køleslanger i gyllekanalerne.

Jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblad kan gyllekøling etableres ved nedstøbning af køleslanger i kanalbund, eller alternativt udlægges de direkte oven på kanalbunden. Derudover fremhæves det, at gyllekøling mest vil være relevant i besætninger, hvor den indvundne varme kan anvendes til opvarmningsformål.

Jo større andel af den indvundne varme der kan udnyttes, desto større gevinst opnås ved teknikken. Der er i teknologibladet taget udgangspunkt i, at der produceres varme til 3 gange forbruget af strøm.

Staldanlæggets gyllekanaler i stalden er opgivet til i alt 929 m², og skal være forsynet med gyllekølingsanlæg.

Med baggrund heri skal der etableres gyllekøling i stalden, både den del der er til smågrise og den del der er til slagtesvin.

Ansøger har redegjort for, at gyllekølingen vil blive dimensioneret til at opnå en reduktion i ammoniakfordampningen på 10 %. For at opnå en reduktion på 10 %, skal den gennemsnitlige specifikke køleeffekt være 11,9 W/m². Den køleeffekt som varmepumpen skal have, hvis den kører kontinuerligt, er beregnet til 11,9 W/m² * 929 m² = 11,06 kW. Varmepumpens kapacitet dimensioneres med udgangspunkt i dette.

Anlægget vil være i drift året rundt. Hvis der installeres en større varmepumpe end 11,06 kW, kan varmepumpens faktiske driftstid reduceres. F.eks. vil den nødvendige driftstid for en varmepumpe på 15 kW opnås, hvis varmepumpens driftstid er: (11,06 kW/15 kW) * 8.760 timer/år = 6.459 timer/år.

Af hensyn til miljøeffekten er det vigtigt, at varmepumpen kører om sommeren, hvor det er varmest og ammoniakfordampning dermed er størst. Sommeren er dog samtidig den årstid, hvor der er mindst brug for varme i stalden. Men i de fleste danske somre vil der trods alt stadigvæk være behov for ekstra varme i smågrise hulerne, og behov for varmt vand til

SIDE 39/62

personalets bade og håndvask, samt til vask af stalde. Det er derfor vurderet, at anlægget vil være i drift året rundt.

Varmepumpen vil levere en årlig køleydelse på mindst $8.760 \text{ timer/år} * 11,06 \text{ kW} = 96.886 \text{ kWh}$.

Der er stillet vilkår i forhold til ovenstående og i det helt taget til driften, sikkerheden og kontrollen af teknologien. Dette er for at sikre, at funktionen og effekten af anlægget kan udmøntes i den forudsatte ammoniakreduktion jf. Teknologiblade "Køling af gylle i svinestalde".

Den nærmere baggrund for vilkår stillet specifikt til krav om energimåler er, at det ifølge teknologibladet giver den mest sikre bestemmelse af kølingen og dermed ammoniakreduktionen. Hertil kommer, at vilkåret om en årlig køleydelse kan aflæses direkte på måleren, hvilket gør kontrollen enkel ved tilsyn.

Der er stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden skal underrettes i tilfælde af længerevarende driftsstop. Dette er begrundet i, at det kan have betydning for, om emissionsgrænseværdien for ammoniak overholdes i praksis. Kommunen har vurderet at et passende tidspunkt vil være efter 14 dage med driftsstop.

Der er stillet vilkår om, at der skal føres egenkontrol i form af logbog. Begrundelsen for dette er, at det er betydelig lettere, hvis der i forbindelse med den daglige drift føres en fælles logbog. I logbogen kan alle de for husdyrbruget relevante oplysninger være samlet et sted, såfremt det er praktisk muligt. Det vil lette landmandens administrative byrder i forbindelse med driften af husdyrbruget. Samtidig sikres det, at tilsynet vil have nem adgang til alle relevante oplysninger i forbindelse med tilsynets udøvelse.

Vilkårene er stillet for at sikre, at den beskrevne miljøeffekt af gyllekølingssystemet kan opnås i praksis, hvilket er en forudsætning for godkendelsen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne. Det vurderes, at det vil være muligt at opnå en reduktion i ammoniakfordampningen fra staldene ved brug af gyllekølingsanlægget.

3.5.4 Anden organisk gødning

Det er oplyst, at der ikke modtages anden organisk gødning som eksempelvis spildevandsslam, halmaske og lign. på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at der ikke må modtages anden organisk gødning på ejendommen til udbringning på arealerne, da dette vil medføre øget tilførsel af næringsstoffer til arealerne. Vilkaaret er stillet for at sikre, at forudsætningerne for udvaskningsberegningerne i miljøgodkendelsen overholdes.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne fra anden organisk gødning.

3.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

3.6.1 Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

Til besætningerne tilhørende CVR nr. 1537 9782 er den samlede produktion på 386,97 DE harmonikravet er på:

386,97 DE / 1,4 DE/ha = 276,41 ha.

Der afsættes gylle til tredjemandsarealer svarende til 20.830 kg N, 5.079 kg P og 223,92 DE

Dette er der stillet vilkår om, for at sikre forudsætningerne for beregningerne i godkendelsen.

Efter afsætning af gylle bliver harmonikravet på 163,05 DE / 1,4 DE/ha = 116,46 ha.

Til opfyldelse af harmonikravet indgår der 116,47 ha til udbringning af husdyrgødning. Harmonikravet er således opfyldt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at harmonikravet til bedriften er overholdt.

3.6.2 Lokalisering og data for udbringningsarealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, der ejes eller forpagtes af bedriften på godkendelsestidspunktet.

Nedenstående tabel viser en oversigt over de ejede og forpagtede arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning, og som de fremgår af ansøgningsmaterialet. Arealerne fremgår ligeledes af kortoversigt på bilag 2.

Det skal i den forbindelse fremhæves, at eventuelle ønsker om udskiftning eller supplerings med nye arealer er underlagt anmeldepligt, og at kommunen skal tage stilling til en senere anmeldelse inden arealerne må anvendes til husdyrgødning.

Tabel 10. Arealoversigt fra husdyrgodkendelse.dk

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sædskifte	Ref. Sædskifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	# 8,10	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	8,10	0,00	4,22	8,10	0,00	0,00	0,00
2-0	# 8,59	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	8,59	0,00	4,73	8,59	0,00	0,00	0,00
3-0	# 4,42	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	4,42	0,00	0,79	4,42	0,00	0,00	0,00
4-0	# 10,59	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	10,59	0,00	0,00	10,59	0,00	0,00	0,00
5-0	# 1,12	Nej	JB4	Nej	S4	S4	0,00	0,00	1,12	0,00	0,00	1,12	0,00	0,00	0,00
8-0	2,01	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,00	2,01	0,00	0,00	1,94	0,00	0,07	0,00
10-0	11,81	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,00	11,81	0,00	5,28	5,87	5,80	0,14	0,00
11-0	14,20	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,00	14,20	0,00	11,41	11,18	2,80	0,22	0,00
13-0	4,44	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,00	4,44	0,00	0,00	2,03	0,00	2,42	0,00
14-0	3,31	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,00	3,31	0,00	0,00	0,00	0,01	3,29	0,00
17-0	# 6,55	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	6,55	0,00	0,00	0,00	6,49	0,06	0,00
18-0	# 0,75	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,75
19-0	# 7,67	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	7,67	0,00	0,00	0,00	7,67	0,00	0,00
20-0	# 11,35	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	11,35	0,00	0,00	0,00	11,35	0,00	0,00
20-1	# 2,74	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	2,74	0,00	0,00	0,00	2,74	0,00	0,00
20-2	# 6,57	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	6,57	0,00	0,00	0,00	6,57	0,00	0,00
21-0	12,25	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	12,25	0,00	0,00	12,25	0,00	0,00	0,00
Total	116,47						0,00	0,00	116,47	0,00	26,43	66,10	43,42	6,20	0,75

På de ejede og forpagtede arealer udbringes der husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha.

SIDE 41/62

I denne godkendelse er der ikke valgt et specifikt sædskifte for bedriftens arealer. Dette betyder, at ansøgningssystemet beregner kvælstofudvaskning og fosforfratørsel med udgangspunkt i et referencesædskifte for den pågældende bedrift. Referencesædskiftet afhænger bl.a. af bedriftstype (kvæg, svine, eller plantebrug) og jordbundsforhold (sand eller lerjord).

Alle tredjemandsarealer ligger helt eller delvist i områder med nitrat- eller fosforklasser 1-3, Der skal således indhentes separat arealgodkendelse til udbringning på disse arealer jf. husdyrgodkendelseslovens § 16. Der er meddelt § 16 tilladelse til Bækvej 9, 4990 Sakskøbing men der mangler til Østerby 4, 4990 Sakskøbing. Godkendelsen skal gives til samtlige bedriftens arealer.

Denne godkendelse omfatter således kun ejede og forpagtede arealer.

Der er sat vilkår om, at der til enhver tid skal kunne fremvises gyldig kontrakt med kortbilag på de aftalearealer, der modtager husdyrgødning fra bedriften.

Kommunens vurdering

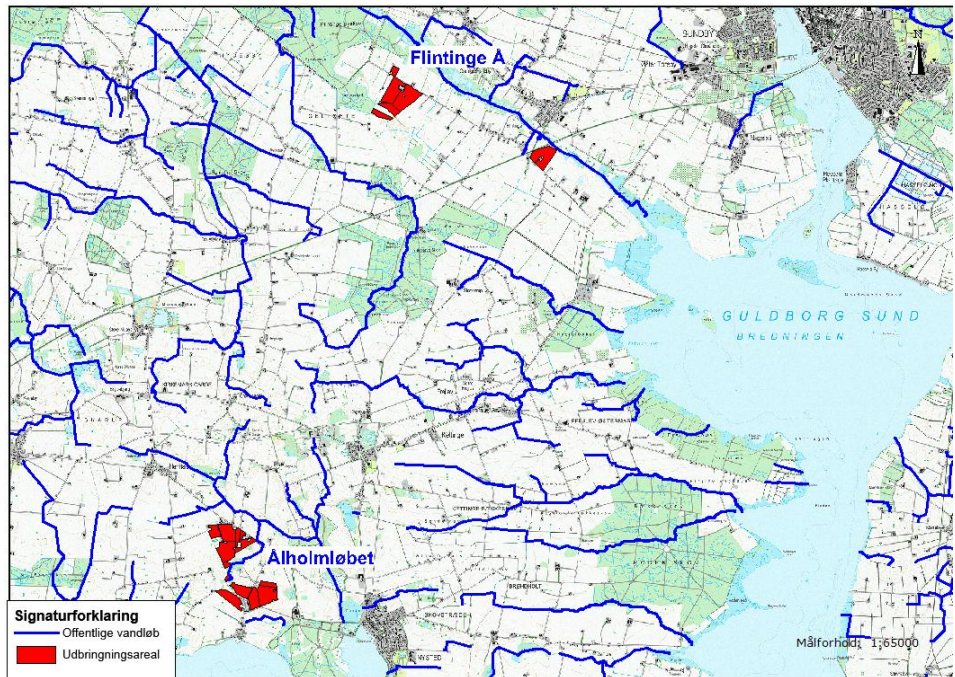
Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår vil medføre, at der jf. de gennemførte beregninger og vurderinger ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Søer og vandløb

Udbringningsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til henholdsvis vandløb 22 Flintinge Å og vandløb 39 Ålholmøløbet – se kort 3. Ifølge Vandplan 2010-2015 for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet og 2.6 Østersøen har de åbne vandløbsstrækninger af såvel Flintinge Å som Ålholmøløbet målsætningen "god økologisk tilstand". Vandløbenes miljømål kan ikke udtrykkes i faunaklasse ifølge Miljøministeriets gis-kort til Vandplan 2010-2015. De mindre vandløb er ikke målsat i den nuværende vandplan. For disse vandløb skal det jf. Vandplanens retningslinje 3 sikres, at der ikke meddeles tilladelser og godkendelser, der måtte være til hinder for, at vandløbene opnår god tilstand.

Af udbringningsarealerne grænser mark 13-0 og 14-0 direkte op til åbne vandløb.

SIDE 42/62

Kort 3. Beliggenheden af udbringningsarealerne i forhold til offentlige vandløb.

Det fremgår af Vandplanen, at det kan forventes, at ca. 15 % af de åbne vandløb omfattet af vandplan 2.5 og 17 % af de åbne vandløb omfattet af vandplan 2.6, ikke kan leve op til de opstillede mål i 2015 uden en miljøforbedrende indsats, som ligger ud over de gældende spildevandsplaner og allerede vedtagne øvrige miljøforbedrende foranstaltninger. I vandplanens indsatsprogram er der ikke fastlagt indsatser i de vandløb, som afvander udbringningsarealerne.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er stærkt skrånende udbringningsarealer ned til vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

3.6.3 Nitrat til overfladevand

Sårbarheden for udvaskningen af kvælstof i form af nitrat til overfladevand afgøres af hvilke nitratklasser arealerne ligger i.

For nitratklasse 1-3 er der reduktion i det tilladte husdyrtryk, og hvis der ønskes fuldt husdyrtryk på arealerne skal udvaskningsberegningerne vise, at den aktuelle udvaskning vil være lavere end den maksimalt må være ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Nitratklasserne for arealerne er angivet nedenfor sammen med det maksimale dyretryk og udvaskningsberegninger for den aktuelle og den maksimale udvaskning.

SIDE 43/62

Tabel 11. Udvaskning af N

	Ha	Tilladt dyretryk	Tilladt DE	Maksimal udvaskning	Aktuel udvaskning
Nitratklasse 0	0,00	1,4 DE/ha	0,00	37,7 Kg N/ha	36,5 Kg N/ha
Nitratklasse 1	0,00	1,19 DE/ha	0,00		
Nitratklasse 2	116,47	0,91 DE/ha	105,99		
Nitratklasse 3	0,00	0,7 DE/ha	0,00		
Samlet		0,91 DE/ha	105,99 DE		

Fordelingen af arealer i nitratklasser medfører, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 0,91 DE uden yderligere tilpasninger. Ansøger ønsker at udbringe 1,4 DE/ha svarende til 163,05 DE. Med de gennemførte beregninger i ansøgningssystemets Farm-N model ses det, at den aktuelle udvaskning (med reduceret kvælstofnorm på 6 %) ligger under den maksimale udvaskning, hvorved reglerne jf. husdyrgodkendelsesloven overholdes.

På bedriftens egne og forpagtede arealer er der stillet vilkår om, at der maksimalt må anvendes 1,4 DE pr. planår, således at der ikke udbringes mere end 163,05 DE/ha, med en tildeling af 15.454 kg N og 3.826 kg P. Desuden er der sat vilkår om, hvilke arealer der må udbringes husdyrgødning på. Disse er vist på bilag 2.

Udvaskning svarende til planteavlbrug

De sydlige arealer afvander til Rødsand, som har stigende dyretryk, derfor skal nitrat udvaskningen svare til et planteavlbrug. Husdyrgodkendelse.dk har beregnet et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et planteavlbrug.

Tabel 12. Udvaskning svarende til planteavlbrug

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et planteavlbrug. DE reduktionsprocent: 65,00 % Omfatter: 41,23 % af arealet	0,91	33,4
Udvaskning svarende til et planteavlbrug: 58,77 % af arealet		39,0
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et planteavlbrug. DE reduktionsprocent: 65,00 % Omfatter: 58,77 % af arealet	0,91	40,7
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		36,7

Jf. beregningerne må der være en udvaskning svarende til 36,7 kg N/ha for overholdelse af udvaskning til planteavlbrug. It-systemer har beregnet en aktuel udvaskning på 36,5 hvorved at kravet om udvaskning svarende til planteavlbrug er overholdt.

Påvirkning af hav

Da antallet af dyreenheder i oplandene til Rødsand og Guldborgsund er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget

SIDE 44/62

sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, se tabel 13.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. efterafgrøder) = 36,5 kg N/ha
 Udvaskning, svarende til planteavlslbrug (med planteavlssædskifte) = 36,0 kg N/ha

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = 0,5 kg N/ha

Tabel 13. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Rødsand og Guldborgsund ved ansøgt drift.

	Rødsand	Guldborgsund
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. Vandplan/basisanalyse)	200 ton N	685 ton N
Udbringningsareal; ha	67,24 ha	48,11 ha
Ansøgt drift - udvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år	0,5	0,5
Reduktionspotentiale	0,37	0,37
Ansøgt drift - Samlet udvaskning af N til vandområdet kg N/år	12,4 kgN/år	8,9 kg N/år
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,006 %	0,001 %

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer udgør henholdsvis 12,4 kg N/år til Rødsand og 8,9 kg N/år til Guldborgsund ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til 0,006 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Rødsand og 0,001 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Guldborgsund.

Da både Rødsand og Guldborgsund er meget sårbare vandområder, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 1 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2B er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder natura 2000-område 173.

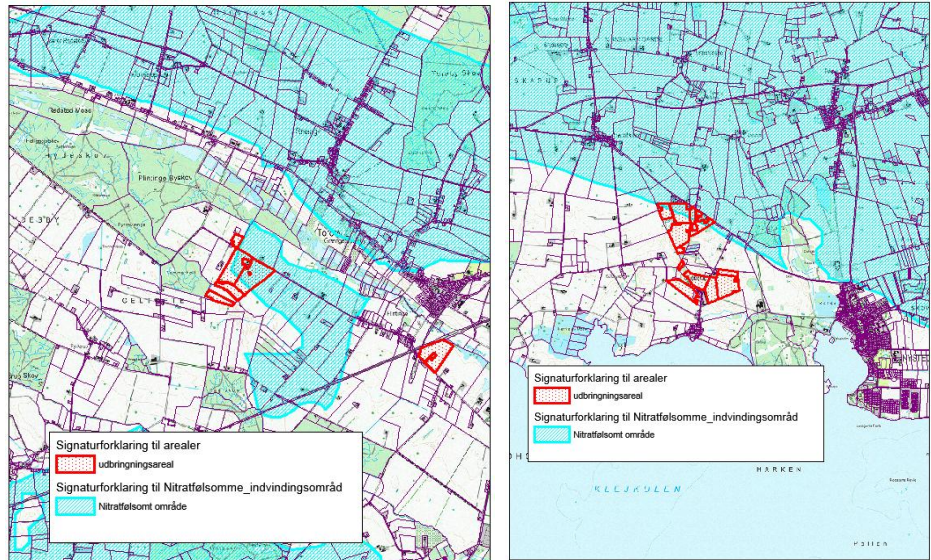
Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til de to farvande hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

3.6.4 Nitrat til grundvand

Placering af nitrutfølsomme indvindingsområder og lokale indsatsplaner danner baggrund for fastsættelse af beskyttelsesniveauet for grundvand.

Nedenstående kort viser et overblik over placering af nitrutfølsomme indvindingsområder.

SIDE 45/62

Nordlige arealer

Sydlige arealer

Kort 4. Arealer beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande.

Når dele af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, foretages der en udvaskningsberegning i ansøgningssystemets Farm-N model. Denne viser nitratkoncentrationen i den infiltrerede vand, der kommer ud af rodzonen. Ligger denne koncentration over 50 mg NO₃⁻/l må koncentrationen ikke øges i forbindelse med projektet.

I alt 26,43 ha svarende til ca. 23 % af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Beregningerne af udvaskning fra rodzonen fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 14. Udvasning af nitrat til grundvand

Areal	Sædskifte	Ha	Koncentration ud af rodzone Ansøgt	Merbelastning (ansøgt – nudrift)
1-0	S4	4,22	69 mg NO ₃ ⁻ /l	-4 mg NO ₃ ⁻ /l
2-0	S4	4,73	69 mg NO ₃ ⁻ /l	-4 mg NO ₃ ⁻ /l
3-0	S4	0,79	69 mg NO ₃ ⁻ /l	-4 mg NO ₃ ⁻ /l
10-0	S2	5,28	68 mg NO ₃ ⁻ /l	-4 mg NO ₃ ⁻ /l
11-0	S2	11,41	68 mg NO ₃ ⁻ /l	-4 mg NO ₃ ⁻ /l

Ud fra beregningerne i it-systemet ses der et fald i udvaskning af nitrat til grundvandet. Det vurderes derfor at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre, at miljøtilstanden forringes.

Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/l i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion. For markerne sker der et beregnet fald i udvaskningen af kvælstof fra nudrift til ansøgt produktion. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille yderligere vilkår om udvaskningen

Husdyrloven fastlægger, at hvis der foreligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter projektets udbringningsarealer, skal retningslinjer heri være styrende for miljøgodkendelse af projektet. Guldborgsund Kommune har ikke udarbejdet indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse gældende indenfor udbringningsarealerne.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke sker væsentlig merpåvirkning af de nitratfølsomme indvindingsområder, da belastningen efter udvidelsen flader med 4 mg nitrat pr. liter.

3.6.5 Fosfor

Da arealerne ligger indenfor oplande til Natura 2000-områder, der er følsomme overfor fosfor, skal det maksimale accepterede fosforoverskud beregnes. Fosforoverskuddet er differencen mellem, den mængde der tilføres til arealerne med gødning, og den mængde der fraføres med afgrøderne. Mængden af fosfor, der fraføres med afgrøderne, afhænger af det aktuelle sædskifte, jordbundsforhold samt, hvis der er tale om sandjord, om afgrøderne vandes.

I tilfælde af et fosforoverskud, beregnes overskuddets maksimale størrelse ud fra jordens fosfortal.

Der er indsendt dokumentation for en del af arealerne. Der er ved beregningerne således tages hensyn til de specifikke fosfortal på arealerne. De arealer, hvor der ikke foreligger fosfortal, er der stillet vilkår om, at der inden denne godkendelse tages i brug, skal foreligge dokumentation for, at fosfortallet ligger mellem 4-6. Godkendelsen må ikke tages i brug før, der er meddelt tillægsgodkendelse, såfremt fosfortallet er over 6.

Til vurdering af det maksimale tilladte fosforoverskud er der nedenfor vist hvilken placering i fosforklasser, der er for de enkelte arealer.

Tabel 15. Fosforberegninger

	Ha	Tilladt fosforoverskud	Max. Kg fosfor i overskud tilladt
Fosforklasse 0 (JB<4 og P-tal <4)	66,10	11,9 Kg P/ha/år	787 kg
Fosforklasse 1 (P-tal 4-6)	43,42	9,8 kg P/ha/år	426 kg
Fosforklasse 2 (lavbundsarealer)	6,20	2,0 kg P/ha/år	12 kg
Fosforklasse 3 (P-tal >6)	0,75	0,0 kg P/ha/år	0 kg
Maksimalt tilladt fosforoverskud			1.225 kg

Der må ifølge lovgivningens krav være et fosforoverskud på arealerne under de givne forudsætninger svarende til 1.225 kg P pr år eller 10,5 kg P/ha pr. år. Reelt vil der være et overskud på 9,8 kg P.

Overskuddet opnås ved, at der tilføres 32,9 kg P/ha og fra føres 23,1 kg P/ha, hvilket giver et overskud på 9,8 kg P/ha/år * 116,47 ha giver 1.141 kg P i overskud. Dette betyder, at kravet til overholdelse af fosforoverskuddet på arealerne er overholdt med 84 kg P.

Beregningerne er baseret på 116,47 ha med sædskifte på henholdsvis S4 og S2 (med et udvaskningsindeks på henholdsvis 98 og 93), hvor der er fraførsel af fosfor med afgrøderne svarende til et arealvægtet gennemsnit på 23,1 kg P/ha.

Samlet set er der fosforoverskud på arealerne ved de anvendte gødningsmængder og det valgte sædskifte for den ansøgte produktion.

SIDE 47/62

Tabel 16. Arealer med / uden fosfortal

Mark nr.	Fosfortal	Mangler fosfortal	Anført fosforklasse
1-0	x		P-kl. 0
2-0	X		P-kl. 0
3-0	X		P-kl. 0
4-0	x		P-kl. 0
5-0		x	P-kl. 0
8-0	X		P-kl. 0 + 2
10-0	X		P-kl. 0 + 1 + 2
11-0	X		P-kl. 0 + 1 + 2
13-0	X		P-kl. 0 + 2
14-0	x		P-kl. 1 + 2
17-0		X	P-kl. 1 + 2
18-0			P-kl. 3
19-0		X	P-kl. 1
20-0		X	P-kl. 1
20-1		X	P-kl. 1
20-2		X	P-kl. 1
21-0	x		P-kl. 0

Fosfortallene fremgår af bilag 4

Kommunens vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt.

Da der ikke er særligt skrående udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene på hovedparten af strækningerne er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt som følge af det ansøgte projekt.

Guldborgsund Kommune har på den baggrund vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse, dog med vilkår om dokumentation på fosfortal på de marker, hvor der mangler fosfortal.

3.6.6 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

Flere af de beskyttede naturtyper er forholdsvis robuste i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Der ud over er naturtyperne mange steder omgivet af træer og buske, således at der er en afstand på 5 m eller mere mellem udbringningsarealerne og naturtyperne. Med undtagelse af Bilag IV-arter indeholder lokaliteterne ikke fredede-, lokalt truede- eller særligt bevaringsværdige arter. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer ikke vil påvirke beskyttede naturtyper, som ligger nær udbringningsarealerne.

3.6.7 Påvirkning af Natura 2000-områder

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 370 m til nærmeste ammoniakfølsomme naturtype i

SIDE 48/62

natura 2000-området. Med denne afstand mellem udbringningsarealet og ammoniakfølsomme naturtyper i natura 2000-området vurderes det, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for natura 2000-området.

3.6.8 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV)

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padder, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Ved udbringning af husdyrgødning sker der en afdampning af kvælstof, som afsættes på de omkringliggende arealer. Afsætningen af kvælstof er størst tæt på udbringningsarealet og den falder gradvist med øget afstand til udbringningsarealet. Størrelsen af kvælstofdepositionen er udover afstanden fra udbringningsareal også afhængig af husdyrgødningstypen og udbringningsteknologien. Naturområder kan ændres som følge af tilførsel af kvælstof. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Tilstandsændringerne vil f.eks. være i form af en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante og konkurrencesterke plantearter. Den generelle naturtilstand i det kvælstoffølsomme naturområde vil blive ændret og forringet. Det samme gør sig gældende for naturområder og vandhuller, der er yngle- og rasteområde for Bilag IV-arter f.eks. Stor Vandsalamander eller Springfrø, hvor en forøget kvælstoftilførsel bevirker en tilgroning af naturområdet. Herved bliver naturområdet beskadiget eller ødelagt over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-arterne.

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"-tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at ved udbringning af ubehandlet gylle fra svin vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter fra udbringningsarealet. Ubehandlet gylle fra kvæg kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle.

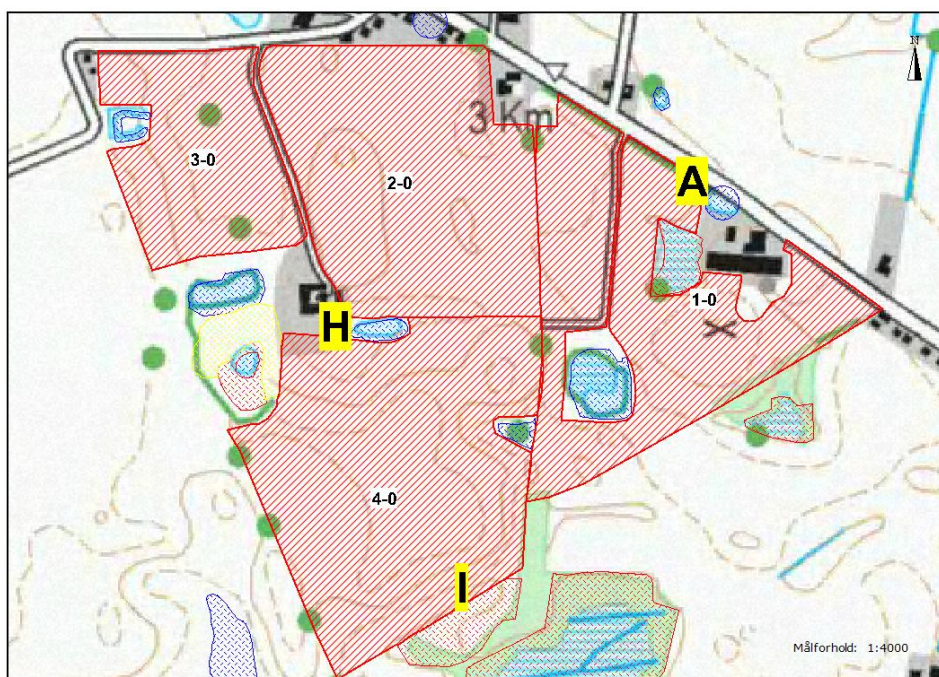
I nærværende sag håndteres husdyrgødningen som gylle. Udbringningen sker med slæbeslanger eller ved nedfældning.

For at hindre ændringer i tilstanden af kvælstoffølsomme naturtyper samt i naturområder der er yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, i forbindelse med udbringning af

husdyrgødning er det kommunens vurdering, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen kan reduceres tilstrækkeligt ved anvendelsen af forskellige udbringningsmetoder eller ved at holde afstand til naturområdet.

Det vurderes, at der skal stilles følgende vilkår:

- Ved lokalitet A, H og I beliggende på/ved mark 1-0, 2-0 og 4-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 10 m fra vandhullets/mosens øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 5. Afstandene udmåles fra kanten af mosen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet, ophører.

Kort 5. Beliggenheden af naturområder (lokalitet A, H og I), der er egnede som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

3.6.9 Sædskifter, efterafgrøder og projektilpasninger

Som forudsætning for beregningerne er der angivet 116,47 ha med udgangspunkt i sædskifte S2 og S4 jf. Notaterne: Standardsædskifter og referencesædskifter, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet, dateret 08.02.2012" og "Fosforfrøelse med afgrøder i standardsædskifter".

Ansøger har valgt at benytte referencesædskiftet, og der er derfor ikke stillet vilkår til sædskifte. Ansøger har ligeledes valgt kun at benytte Plantedirektoratets krav om

SIDE 50/62

efterafgrøder og kvælstofnorm. Der er derfor ikke stillet vilkår i relation til ekstra efterafgrøder.

Ændret kvælstofnorm

Ansøger har valgt nedsat kvælstofnorm for at kompensere for nitratudvaskningen ved det valgte husdyrtryk på arealerne.

Den samlede kvælstofnorm fastsættes på baggrund af afgrødevalg, forfrugt osv. før anvendelsen af husdyrgødning indregnes. Reduceret kvælstofnorm betyder, at den samlede kvælstofgødsning (husdyrgødningen med den lovpligtige udnyttelsesprocent + handelsgødningsmængden) skal reduceres med den angivne procentdel.

Da ansøger har valgt nedsat kvælstofnorm i forhold til gødningsregnskabet, er der i ansøgningsmaterialet gennemført en FarmN-beregning, hvori den nedsatte kvælstofnorm indgår som en forudsætning.

Med udgangspunkt i ovenstående er der stillet vilkår i forhold til 6 % reducerede kvælstofnorm for hele bedriften. Kontrollen sker vha. gødningsregnskabet, og det vil derfor være umuligt at kontrollere en kvælstofnorm på markniveau.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvaskning af næringsstoffer fra arealerne, gennem overholdelse af de fastsatte vilkår omkring anvendelse af reduceret kvælstof norm, ikke vil have væsentlig betydning for omgivelserne og recipienter.

3.6.10 Udskiftning af udbringningsarealer

Det skal præciseres, at der er anmeldeligt ved ønske om ændring eller udskiftning af arealer til udbringning af husdyrgødning. Dette er væsentlig i relation til udvaskning af næringsstoffer og påvirkning af følsomme områder.

3.7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGE

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT-bedst tilgængelig teknologi og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT.

Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet til BAT.

Der er i denne godkendelse tale om et nyt anlæg på et eksisterende husdyrbrug. Det er en stald med smågrise i den ene ende og slagtesvin i den anden. Hele stalden er med delvis spaltegulv.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, teknologier i staldene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.
- Fosfor indhold i husdyrgødningen grundet fodersammensætningen.
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Støj
- Lugt

- Udbringning af gødning - herunder nitrat- og fosformængder der udbringes.

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Til denne vurdering er der taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens (MST's) udmeldinger/vejledninger i form af beregnede teoretiske emissionsgrænseværdi for nye anlæg¹²³.

Emissionsgrænseværdi jævnfør MST's vejledning

Med udgangspunkt i MST's vejledning og beregning i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 83.616, vers. 3 vil det være proportionelt af stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau svarende til 1.810 kg NH₃-N pr. år.

Det er ligeledes kommunens vurdering, at det vil være proportionelt at leve op til dette emissionsgrænseniveau.

Ansøgers valg

Ansøger har med udgangspunkt i de nævnte staldindretninger valgt at anvende følgende teknologier til opfyldelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak:

- Gyllekøling med en effekt på 10 %

Den nedenstående tabel viser de beregnede emissionsgrænseværdier i forhold til de endelig ansøgte ammoniakemissionsværdier for stald og lager efter udvidelse af produktionen:

Tabel 17: Samlet ammoniakemission og beregnet ammoniakemissionsgrænseværdier

	Kg NH ₃ -N
Ammoniakemissionsgrænseværdi vurderet som værende BAT Kg NH ₃ -N pr. år	1.810
Samlet ammoniakemission fra stald og lager Kg NH ₃ -N pr. år	1.459

Som der fremgår af ovenstående skema leveres der op til kravet om overholdelse af ammoniakemissionsgrænseværdierne for overholdelse af BAT.

Kommunens BAT-vurdering for ammoniak.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåelig ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige indretnings-, drifts- og egenkontrolvilkår til disse teknikker og teknologier i godkendelsen.

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, MST, 31. maj 2011.

² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, MST, 31. maj 2011.

³ Fastlæggelse af BAT – emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer. Supplement til vejledende emissionsgrænseværdier for svin og kvæg i gyllesystemer. Miljøministeriet, MST, 24. april 2012.

Dette betyder konkret for denne godkendelse, at der er stillet vilkår til gyllekøling, samt egenkontrolvilkår i forbindelse hermed.

Med udgangspunkt i det fastlagte krav til emissionsniveau har ansøger valgt at tilpasse ansøgningen til dette niveau på baggrund af frit valg af teknologier. Kommunen vurderer, at ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for anlægget som helhed.

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg, og har indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse. Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyntagen til, om beskyttelsesniveauer udstukket i Husdyrloven er overholdt.

3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der, som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger og de dertil svarende omkostninger.

Med udgangspunkt i MST's udmeldinger har kommunen baseret fastlæggelse af grænseværdien for fosfor ud fra optimering af fosforudnyttelsen hos grisene, da denne teknik vurderes at være omkostningsneutral. Niveaueet kan opnås med en kombination af fasefodring, brug af mikrobielt fytase, brug af mineralske fosforkilder med høj fosfortilgængelighed og valg af basisfodermidler med lavt indhold af fosfor.

Fastlæggelse af grænseværdien for fosfor er gennemført, som det fremgår af nedenstående.

Med udgangspunkt i de nyeste udmeldinger fra MST har kommunen lavet en vurdering af, hvilket niveau af kg P pr. DE, som for de forskellige dyregrupper vil være proportionelt af overholde.

Grænseværdi jf. MST's vejledning

Kommunen har vurderet, at det vil være proportionelt at overholde de fra MST udmeldte grænseværdier.

Tabel 18. BAT grænseværdier for fosfor

Staldsystem	BAT-krav, kg P ab lager pr. DE	
	Slagtesvin	Smågrise
Drænet gulv / delvist fast gulv	22,3	29,2

Ansøgers valg

Ansøger har valgt at anvende følgende teknologier til opfyldelse af grænseværdien for fosfor:

- Reduktion af fosforindholdet i foder til slagtesvinene til 4,7 g fosfor/FE.
- Reduktion i foderforbruget til 2,83 FE/dyr.

I den ansøgte drift bliver grænseværdien for den maksimale mængde fosfor i husdyrgødningen ab lager på:

SIDE 53/62

Tabel 19. Beregnet grænseværdi for fosfor

	Antal DE	Grænseværdi – BAT Kg fosfor ab lager pr. DE	Grænseværdi – BAT- niveau Kg fosfor ab lager
Smågrise	57,96	29,2	1.692
Slagtesvin	115,21	22,3	2.569

Samlet krav til overholdelse af grænseværdi for fosfor er på i alt = 4.261 kg fosfor ab lager.

Det er vurderet proportionelt at stille krav om overholdelse af en mængde fosfor svarende til 4.261 kg P ab lager efter udvidelsen.

I ansøgt drift er der beregnet en samlet mængde fosfor i husdyrgødningen på henholdsvis 4.115 kg P ab lager.

I den aktuelle ansøgning har Guldborgsund kommune vurderet, at der med de gennemførte tilpasninger leves op til den fastlagte grænseværdi for fosfor i relation til overholdelse af BAT.

Kommunens BAT-vurdering for fosfor.

Ansøger har valgt at anvende teknologier til reduktion af fosfor i husdyrgødningen fra slagtesvinene ved lavere foderforbrug og mindre fosfor/FE. Den fastlagte grænseværdi på 4.261 kg P i husdyrgødningen ab lager opfyldes med de nævnte forudsætninger, hvilke giver 4.115 kg P ab lager.

Da omkostningerne til efterlevelse af BAT-kravet vurderes at være tilnærmelsesvis omkostningsneutrale, vurderes det, at niveauet ligger under de samlede meromkostninger for husdyrbruget, som kan pålægges ansøger til opfyldelse af BAT. Der er således taget hensyn til proportionalitetsprincippet.

Samlet set vurderer kommunen at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse fosforudledningen fra husdyrholdet, og der er indført BAT i det omfang at kommunen har vurderet det proportionelt.

3.7.3 Forbrug af vand og energi

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra MST's side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT at rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkenipler over trug.

SIDE 54/62

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger til begrænsning af energi- og vandforbruget:

Energibesparende foranstaltninger:

Belysning:

- Der benyttes i videst muligt omfang lavenergi belysning i stalden.

Ventilation:

- Alle staldene er med temperaturstyret undertryksventilation.
- Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilke sikre at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt.

Transport:

- Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr mv. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilke minimere energiforbruget.

Vandbesparende foranstaltninger:

- Drikkepipler placeres i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for grisene og et lavt drikkevandspild.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, sættes stalden i blød, og herefter vaskes med højtryksrensere, når staldene rengøres.
- Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer med udgangspunkt i det ovenfor beskrevne samt det tidligere omtalte BREF-dokument, at det anvendes BAT indenfor dette område. Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes, og at spild mindskes mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber.

3.7.4 Management

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT.

Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

Jf. MST's vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger i relation til management:

Medarbejdere

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

SIDE 55/62

- Medarbejderne er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse.
- Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Beredskabsplan

- Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Dagligt tilsyn

- Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab.
- Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.
- Døde dyr fjernes dagligt fra stalden og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Mark- gødningsplan

- Der bliver hvert år udarbejdet en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.
- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol.

Rengøring

- Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Dyrevelfærd

- Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes af ansøger, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som er kendt af alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov og opfylder lovkravene herfor.
- Kvalitetskontrol

Der er stillet vilkår om, at alle der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen, hvilket vil være med til at sikre, at godkendelsens vilkår bliver overholdt og fulgt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften med de angivne forhold omkring staldindretning, foder, opbevaring/behandling/udbringning af husdyrgødning, forbrug af

vand og energi samt efterlevelse af stillede vilkår, lever op til BAT-niveauet indenfor området management.

3.7.5 Støj og lugt

Forhold omkring gener i relation til støj og lugt, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for denne parameter.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit af denne godkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse er overholdt. På baggrund heraf vurderes det, at der er anvendt BAT i relation til disse parametre på bedriften.

3.7.6 Udbringning af gødning

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

For så vidt angår anvendelse af BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det MST's opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT. Dette er ligeledes kommunens vurdering.

De gældende regler omfatter, hvornår og hvordan husdyrgødningen må udbringes, og flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet.

Det har fra 1. januar 2011 været gældende at udbringning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse tilførslen af gødning efter afgrødernes behov for næringsstoffer og på et tidspunkt, hvor afgrøderne optager næringsstofferne mest optimalt. Desuden skal risikoen for forurening af omgivelserne reduceres ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre arealerne gødning, hvis de skråner eller støder direkte op til vandløb. Det er samtidig BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødning således, at risikoen for lugtgener minimeres.

Alle de omtalte forhold er vurderet i forhold til at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne.

En del af disse tiltag er som nævnt dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om Jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende i forhold til BAT og udbringning af husdyrgødning:

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilke betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilke vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket marker.
- Udbringning af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt muligt, indenfor normal arbejdstid.
- Pumpning og håndtering af husdyrgødning i øvrigt foregår normalt indenfor normal arbejdstid.

- Husdyrgødning udbringes med slangeudlægning eller nedfældes. Udlægning med slanger er BAT jf. EU's BREF notat. Derudover vælges, så vidt muligt, udbringningstidspunkter hvor fordampningen af ammoniak er mindst.

Kommunens vurdering

Der er fra MST ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænser for nitrat og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, da de generelle regler er vurderet tilstrækkelige til efterlevelse af BAT.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning jf. MST. Det vurderes dog, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved denne teknologi er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser. Svovlsyrebehandling af gylle vil kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, men denne teknologi vurderes at være uforholdsmæssig dyr at indføre alene af hensyn til miljøeffekten, og dermed ikke proportionel. På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at der ikke er grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødningen.

3.7.7 Nitrat til udbringningsarealer

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralisk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgasning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

Efter kommunens vurdering er en stor del af de ovenstående virkemidler allerede implementeret i landbrugsdriften via Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning. Flere af disse virkemidler er desuden nævnt i tidligere omtalt BREF-dokument, hvor det indgår i vurdering af BAT.

Separation af husdyrgødning er ikke vurderet værende BAT, da miljøeffekten er betinget af, at den faste del kan afsættes og dermed ikke udbringes på arealerne, og teknologien vurderes at være relativt dyr opgjort pr. reduceret kg N set i forhold til allerede gennemførte virkemidler jf. generel lovgivning.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ved efterlevelse af krav i lovgivningen leves op til BAT i relation til håndtering af husdyrgødningen. Der er derfor ikke fundet grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT med henblik på at begrænse nitratudvaskningen.

3.7.8 Samlet vurdering af anvendelse af BAT

Guldborgsund Kommune vurderer i forbindelse med en helhedsindsats for efterlevelse af princippet om BAT, med udgangspunkt i de gennemførte beregninger og vurderinger, at anvendelse af BAT med hensyntagen til tekniske muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet er overholdt. Ved denne vurdering er der således taget hensyn til husdyrbrugets type og størrelse.

Det fremgår af de skitserede beregninger i denne godkendelse, at kommunen har vurderet, at der leves op til de fastlagte grænseværdier for henholdsvis ammoniak og fosfor ved vurdering af anvendelse af BAT.

3.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.8.1 Alternative løsninger

Ansøger har overvejet alternative placeringer af stalden på Sakskøbingvej 15. Ansøger har vurderet, at den valgte løsning tilgodeser landskab, naboer og produktionen på bedste vis. Placering af staldene er valgt ud fra et ønske om at holde bygningsmassen samlet, dels for at få ejendommen til at fremstå som en samlet enhed, dels for at ansøger og medarbejdere får det bedst mulige arbejdsmiljø.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ikke vil være alternative placeringer af den nye stald, som vil være bedre end det ansøgte projekt.

3.8.2 0-alternativ

Et 0-scenarie på denne ejendom vil betyde, en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Et 0-scenarie vil også betyde, at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet, der er forbundet hermed.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen, ikke påvirker lokalområdet væsentligt. Et 0-scenarie vil også betyde, at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet, der er forbundet hermed. Samtidig vil en løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af bedste tilgængelig teknik ikke finde sted.

3.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Dokumentationen for egenkontrol skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt.

I vilkårene er der stillet krav om dokumentation for følgende forhold

- Besætningens størrelse.
- Kg P ab lager.
- Korrekt bortskaffelse af farligt affald.
- Afsætning af husdyrgødning udover de 163,05 DE, der anvendes på egen bedrift.
- Energiforbruget til og køledelen af gyllekølingsanlæggende.

SIDE 59/62

- Service af gyllekølingsanlæg, staldventilation og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg mm.).
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften, herunder nedbrud af gyllekølingsanlæg.
- Det årlige forbrug af el, vand og diesel, med forklaring på evt. udsving mm.
- Reducerede kvælstofnorm.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles miljøgodkendelse uden, at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes. Samtidig foreligger dokumentationen i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.9.1 Beredskabsplan

Der er med fremsendelse af ansøgning sendt en foreløbig beredskabsplan. Se bilag 5.

Der er indsat vilkår om, at beredskabsplanen skal forefindes på ejendommen, således at der er let adgang dertil. Samtidig skal alle ansatte være bekendtgjort med dens placering og indhold.

Derudover er der sat vilkår om, at planen jævnligt (min. 1 gang årligt) gennemgås og justeres, hvis der er sket ændringer.

En beredskabsplan er ikke et decideret lovkrav, men Guldborgsund Kommune har vurderet, at det kan være en god ide at kræve udarbejdelse af en beredskabsplan i forbindelse med miljøgodkendelsen. I den forbindelse skal det pointeres, at der ikke forventes et stort værk. Beredskabsplanen er tænkt som en kort oversigt, som viser, at landmanden har gennemtænkt de mest sandsynlige former for uheld, og hvordan der bør reageres i de forskellige scenarier. Udarbejdelsen af beredskabsplanen skal også være med til at gøre det helt klart, at tilsynsmyndigheden ALTID skal orienteres om forureninger. Samtidig skal myndigheden have mulighed for at vurdere, om der skal træffes forholdsregler for at sikre miljø mod yderligere skader som følge af forureningen.

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er således listen over hvem, der skal alarmes, hvornår og hvordan. Dette er yderligere uddybet i vilkår.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den udarbejdede beredskabsplan indeholder de elementer, der er nævnt ovenfor. Herved vurderes det, at ved korrekt brug og opdatering af beredskabsplanen, vil der i tilfælde af uheld eller lign. på ejendommen være mulighed for at reducere eventuelle konsekvenser heraf.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med ophør har ansøger oplyst, at der vil blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

SIDE 60/62

- Stalde- og gødningsopbevaringsanlæg vil blive rengjort.
- Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

I forbindelse med nedlukning af produktionen er der stillet vilkår om, at der skal fremsendes en nedlukningsplan til kommunen, inden denne iværksættes.

Som ved vilkåret om beredskabsplan er der ikke krav om en stor plan, men nærmere en kort orientering til tilsynsmyndigheden. Orienteringen skal indeholde oplysning om:

- hvornår dyreholdet ophører,
- hvad der skal ske med den sidste husdyrgødning,
- om gødningsopbevaringsanlæggene efterfølgende skal udlejes eller om brugen helt ophører. Det sidste er specielt relevant for beholdere omfattet af 5/10 års beholderkontrol eller omfattet af krav om fjernelse ved endt brug,
- om driften af jorden fortsætter eller om jorden bortforpagtes,
- om staldene rengøres og tages ud af brug, eller om de udlejes osv.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare. Samtidig bidrager tiltagene til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

4 OFFENTLIGHED OG HØRING

Udkast i høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent.

Udkastet til miljøgodkendelse har derudover været i høring hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter i 3 uger med høringsfrist den 14. juli 2016.

Øvrige parter omfatter ejere af jord, der indgår i ansøgningen og de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af, at dyreholdet udvides. Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 570 meter.

Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse

Under nabo/partshøringen er der indkommet et høringssvar underskrevet af 13 personer. Høringssvaret går hovedsagligt på lugt.

Lugt

Miljøministeriet har udviklet et elektronisk ansøgningssystem, som beregner blandt andet lugt fra nye/udvidede eller ændrede husdyrproduktioner. Samtidig er der i lovgivningen fastlagt nogle grænseværdier, som skal overholdes, for at der kan meddeles godkendelse til etablering, ændring eller udvidelse af husdyrproduktioner.

Det er beregnet at lugt fra staldene overholder lovgivningens krav om overholdelse af geneafstande til omkringboende.

Der er i miljøgodkendelsen sat vilkår om forebyggelse af lugt og overholdelse af krav til lugtgener. I den forbindelse er der sat en række vilkår til begrænsning af eventuelle lugtgener.

SIDE 61/62

Desuden er der stillet vilkår om, at hvis der efter kommunens opfattelse opstår væsentlige lugtgener, skal der foretages en undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Der henvises til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvor der er beskrevet, hvilke vejledende lugtgeneniveau forskellige typer beboelse/områder må udsættes for. Guldborgsund Kommune vurderer, at almindelig håndhævelse af disse vilkår er tilstrækkelig til at sikre naboerne med væsentlige gener.

De fremførte bemærkninger ændrer ikke grundlag for godkendelsen og Guldborgsund Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen kan meddeles uden ændringer af vilkår i udkastet.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de § 3 områder, der ligger op til udbringningsarealerne, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Guldborgsund kommune har vurderet, at beskyttede naturområder med tilhørende plante- og dyrearter, ikke vil blive væsentligt påvirket, som følge af udvidelsen af dyreholdet og anlægget. Samme vurdering er lavet med hensyn til udvaskning af næringsstoffer til recipienter og anden mulig påvirkning af følsomme § 7 naturområder eller Natura 2000 områder.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV. Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

6 BILAG

Bilag 1: Plantegning over driftsbygninger

Bilag 2: Udbringningsarealer for husdyrgødning

Bilag 3: Naturnotat

Bilag 4: Fosfortal

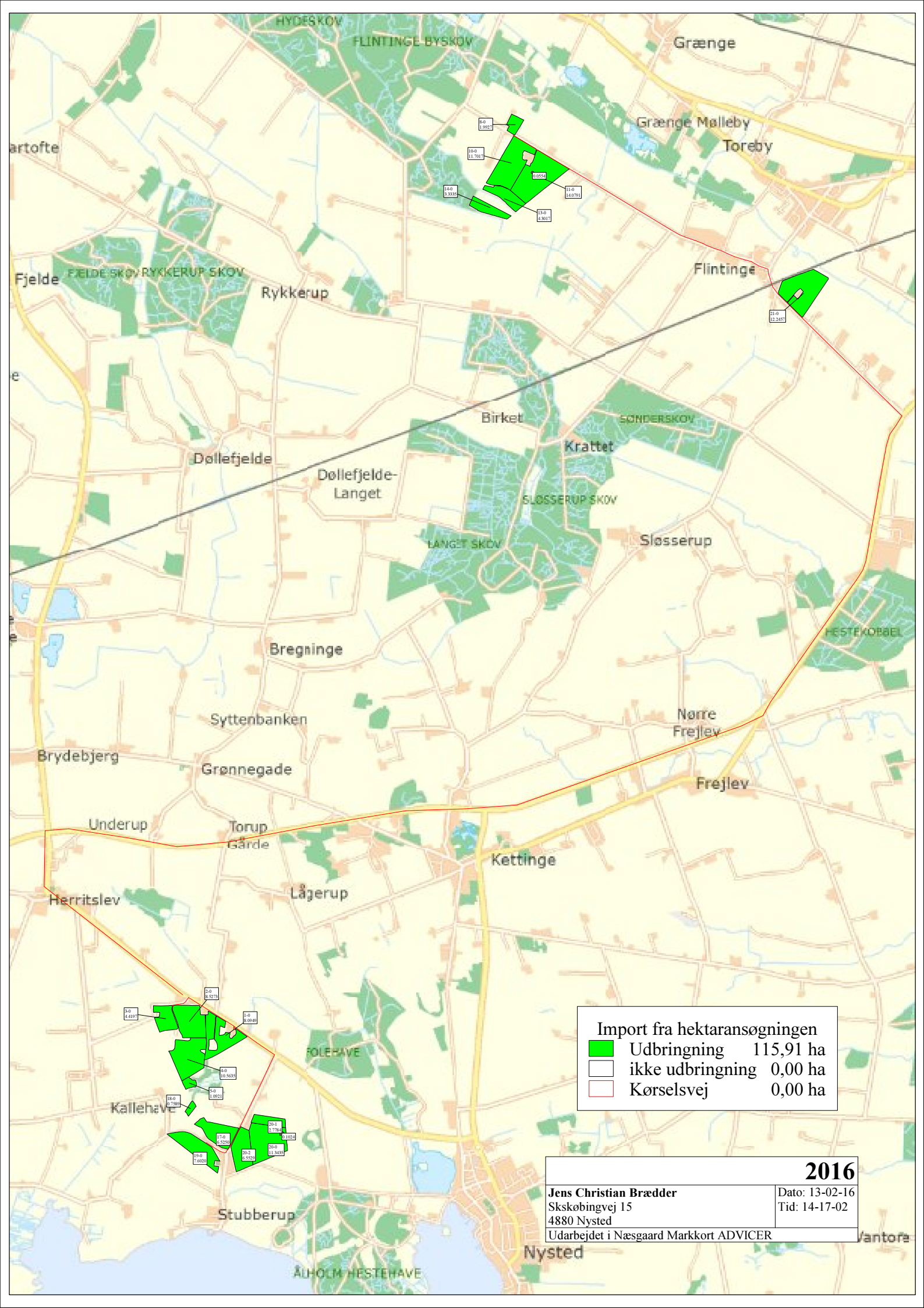
Bilag 5: Beredskabsplan

Miljø, 1 : 750

Tegning er vejledende, ej målfast og kan derfor ikke betragtes som produktionstegning.
Tegningen er GRÅKJÆRS ejendom og må ikke kopieres, gengives eller overdrages uden vores skriftlige samtykke.

Import fra hektaransøgningen	
 Udbringning	115,91 ha
 ikke udbringning	0,00 ha
 Kørselsvej	0,00 ha

2016	
Jens Christian Brædder	
Skskøbingvej 15	
4880 Nysted	
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER	
Dato: 13-02-16	Tid: 14-17-02

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL §11 MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

SAKSKØBINGVEJ 15, 4880 NYSTED

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur.....	3
1.1.2	Natura 2000-områder.....	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	9
1.2	PÅVIRKNING FRA AREALER.....	12
1.2.1	Påvirkning af søer og vandløb.....	12
1.2.2	Påvirkning af hav.....	13
1.2.3	Påvirkning af § 3-beskyttet natur.....	14
1.2.4	Påvirkning af Natura 2000-områder.....	17
1.2.5	Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	18

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at en del ammoniakfølsomme Natura 2000-søenaturtyper endnu er ikke kortlagt og derfor ikke findes i husdyrgodkendelse.dk eller www.arealinformation.dk. Derfor kræver det først en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

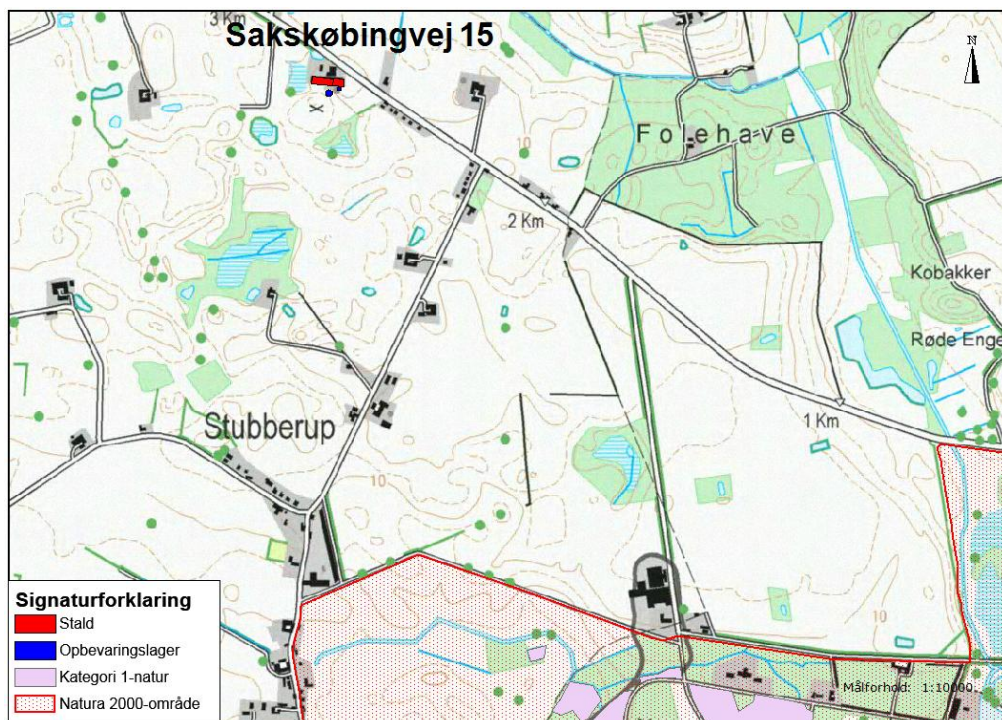
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende i natura 2000-område 173 1,7 km syd for stald og lager – se kort 1. Området er habitatnaturtype 3140 Kransnålalgesø. Naturtypens tilstand er god ifølge Naturstyrelsens GIS-kort til Naturplanerne 2016. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,0 kg N/ha/år for kategori 1-naturtypen.

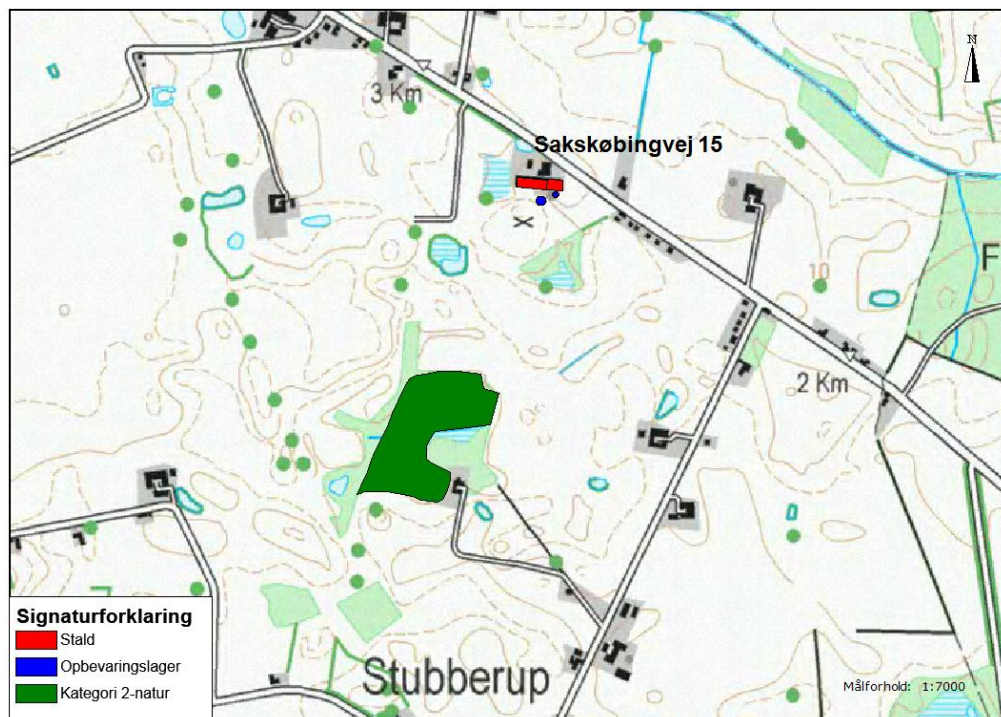
Kort 1. Beliggenheden af kategori 1-natur i natura 2000-område 173 forhold til Sakskøbingvej 15.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Stubberup mose, der ligger 370 m syd for stald og lager – se kort 2. Stubberup mose er et botanisk interessant område med en rest af højmose og flere sjældne og sårbare arter. Mosen er fredet. Den totale ammoniakbelastning er beregnet til 0,2 kg N/ha/år for mosen.

Kort 2. Beliggenheden af kategori 2-natur i forhold til stald og lager på Saks Købingvej 15.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

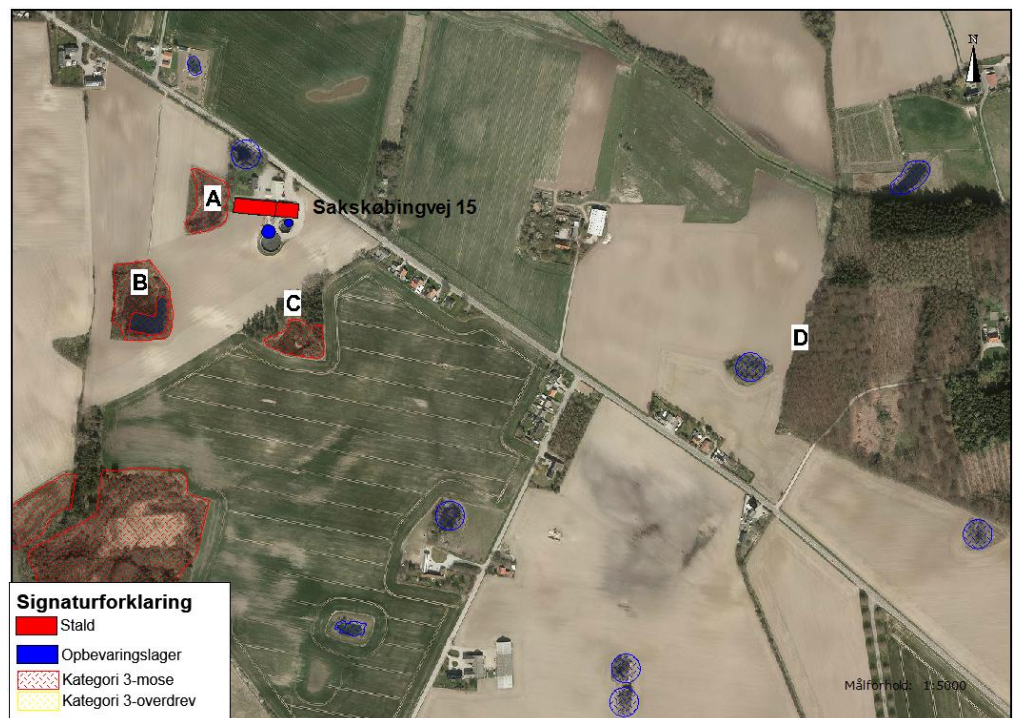
Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

I området omkring stald og lager på Saksøbingvej 15 ligger en naturtype, der er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merbelastningen af kvælstof fra Saksøbingvej 15 er beregnet på disse naturtyper i ansøgningsystemet www.husdyrgodkendelse.dk. Der er foretaget besigtigelse af de naturtyper og skove, hvor den beregnede merbelastning er større en 1,0 kg N/ha. Besigtigelserne er foretaget d. 15-12-2015.

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Saksøbingvej 15.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merbelastning
A. 10 m vest for stald	Mose	ingen	2,0
B. 140 m sydvest for stald	Mose	-	0,4
C. 100 m syd for stald	Mose og overdrev	-	0,4
D. 720 m øst for stald	Folehave Skov	-	0,1

Kort 3. Beliggenheden af kategori 3-naturtyper ved Saksøbingvej 15.

Umiddelbart vest for stalden ligger en mose, der er kategori 3-natur. Mosen er besigtiget d. 15-12-2015 i forbindelse med en indledende undersøgelse af mulighederne for at udvide produktionen på Saksøbingvej 15. Mosen er på det meste af arealet tæt bevokset med tagrør samt med partier af dunhammer. I den sydligste del er der nogle områder med åbent vand. Mosen indeholder ikke sjældne eller særligt sårbare arter. I lidt større afstand fra stald og lager ligger andre mosearealer samt skoven Folehave skov. Skoven fremgår af de høje målebordsblade fra 1862-1899 med skov-signatur, hvilket viser, at der har været skov på arealet i lang tid. På denne baggrund vurderes skoven at være ammoniakfølsom.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. De nærmeste § 3-naturtyper er to næringsrige vandhuller, der ligger henholdsvis 50 m nord og 180 m nordvest for stald og lager. Merbelastningen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg N/ha i vandhullerne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrlovens § 19 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da totalbelastningen på nærmeste kategori 1- og 2-natur er henholdsvis 0 kg N/ha og 0,2 kg N/ha, vurderer kommunen, at projektet på Sakskøbingvej 15 ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturtyper er overholdt.

Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag ikke kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Sakskøbingvej 15 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Mosen, der ligger umiddelbart vest for staldene, er domineret af tagrør samt dunhammer. Mosen er ikke kvælstoffølsom, og den indeholder ikke særligt følsomme eller sjældne arter. Det vurderes derfor, at naturtilstanden ikke vil blive ændret i negativ retning som følge af merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen på Sakskøbingvej 15. På de øvrige kategori 3-naturtyper er merdepositionen af kvælstof beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, og det vurderes på dette grundlag, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til disse naturområder.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for

de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Saksøbingvej 15 er område nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. Området består på dette sted af fuglebeskyttelsesområde F83 Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand og habitatområde H152. Afstanden fra stald og lager ca. 1,3 km til natura 2000-område 173, se kort 1.

Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Udpegningsgrundlag for habitatområde H152 og fuglebeskyttelsesområde F83.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	*Kildevæld (7220)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Rigkær (7230)
	Strandeng (1330)	Bøg på mor (9110)
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)
	Hvid klit (2120)	Bøg på kalk (9150)
	*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandskov (9160)
	Klitlavning (2190)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Kransnålgale sø (3140)	
		* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Skæv vindesnegl	Gråsæl
	*Eremit	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	
	Damflagermus	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83		
Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende)	Rørhøg
	Rørdrum	Blishøne (rastende)
	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Spilletterne
	Sædgås (rastende)	Fjordterne
	Mørkbuget Knortegås (rastende)	Havterne
	Hvinand (rastende)	Dværgterne
	Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle
	Havørn	

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor natura 2000-området er som beskrevet i afsnit 1.1.1 habitatnaturtype 3140 Kransnålalgesø ca. 1,7 km syd for stald og lager. Habitatnaturtypernes tålegrænse for kvælstof er jf. ammoniakmanualens bilag 3 5 - 10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

Kommunens vurdering

Der er en meremission fra stald og lager på 505,40 kg N/år samt en samlet emission på 1.458,93 kg N/ha/år. I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtypen på 0,0 kg N/ha/år, samt at den totale kvælstofbelastning er 0,0 kg N/ha/år. Habitatnaturtypen 3140 kransnålalgesø er en kvælstoffølsom naturtype, idet tålegrænsen er 5-10 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 11,2 kg N/ha/år er naturtypens tålegrænse allerede overskredet. Imidlertid viser beregningen af henholdsvis merbelastningen og totalbelastningen med kvælstof efter udvidelsen af dyreholdet på Saksøbingvej 15, at den er 0,0 kg N/ha/år på kransnålalgesøen, og det vurderes derfor, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe bevaringsstatus for naturtypen.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Saksøbingvej 15 beliggende udenfor natura 2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

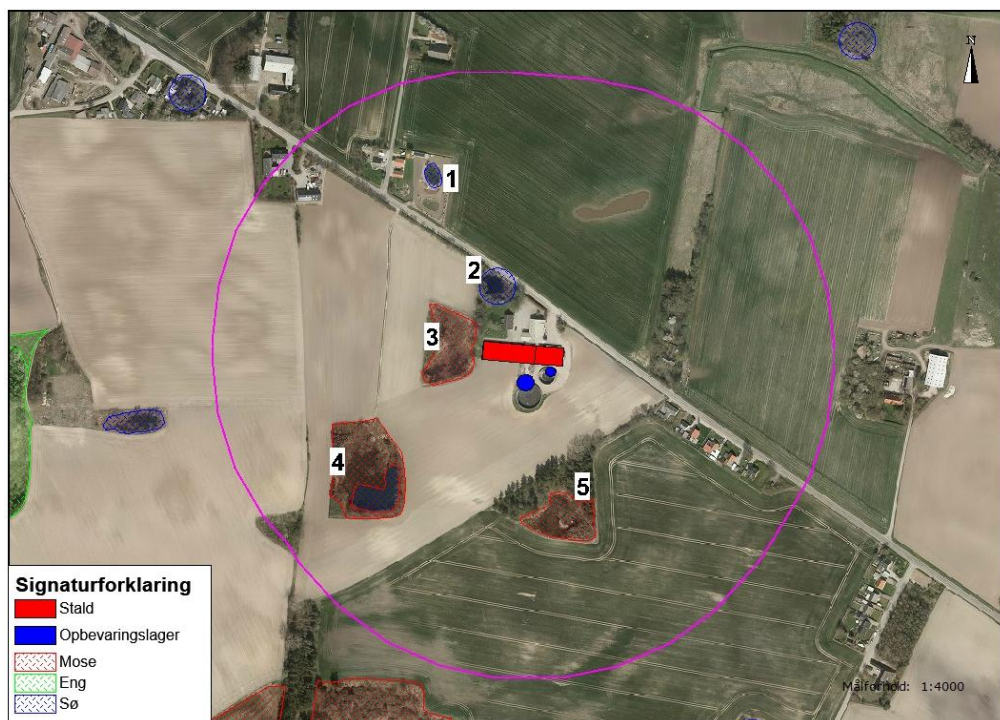
1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Bilag 1).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødliste- og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af bilag 1.

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at indenfor en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening. Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager er der flere naturområder – se kort 4 og tabel 5.

Kort 4. Potentielle naturområder for bilag IV-arter og andre sjældne arter indenfor 300 m fra Saksøbingvej 15. 300 m-afstanden er angivet med pink streg.

Der er foretaget besigtigelser d. 15-12-2015 på lokalitet 1, 2 og 3 i forbindelse med den indledende undersøgelse af mulighederne for at udvide husdyrproduktionen på Saksøbingvej 15. Der er ikke foretaget besigtigelse af lokalitet 4 og 5 i forhold til vurderingen af betydningen af kvælstofdepositionen fra stald og lager for bilag IV-arter, da denne er beregnet til mindre end 1 kg N/ha/år.

Padder

For hovedparten af de lysåbne vandhuller, vurderes det, at vandhullerne er levested eller sandsynligt levested for bilag IV-arterne Springfrø og/eller Stor Vandsalamander. Denne vurdering er begrundet i vandhullernes relativt nære beliggenhed i forhold til skov, levende hegn og moseområder, de vurderes til at være relativt lysåbne, samt at bilag IV-arterne er vidt udbredte i denne del af kommunen. For de tilvoksede vandhuller vurderes det som mindre sandsynligt, at de vil være potentielle ynglevandhuller for padder, men i stedet kan de indgå som rasteområde for padderne udenfor ynglesæsonen, se tabel 5, kort 6 og 7. Vandhuller, som er massivt forurenet af næringsstoffer fra eksempelvis andehold, vurderes ikke som egnede ynglelokaliteter for bilag IV-padder.

Tabel 5. Oversigt over naturområder og deres egnethed som yngle- og rasteområde for Bilag IV-padder.

Lokalitet	Merbelastning med kvælstof	Forekomst/potentiel forekomst af Bilag IV-arter
1. Vandhul; 178 m nordvest for stald/lager	0,3 kg N/ha	Springfrø, stor vandsalamander, grøn frø og grønbroget tudse;

		Vandhullet er endvidere fredet
2. Vandhul; 47 m nord for stald/lager	0,9 N/ha	Springfrø
3. Mose; 10 m vest for stald/lager	2,0 N/ha	Ikke egnet
4. Mose, vandhul; 140 m sydvest for stald/lager	0,4 N/ha	Spidssnudet frø, stor vandsalamander
5. Mose; 100 m syd for stald/lager	0,4 N/ha	Ikke besigtiget

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er registreret eller vurderes at yngle og/eller raste i 2 vandhuller/naturområder, som ligger nærmere end 300 m fra stald og lager.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes at forekomme på 1 lokalitet, som ligger nærmere end 300 m fra stald og lager.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at være potentielt ynglende eller periodevis rastende i 2 af vandhullerne/naturområderne indenfor 300 m fra stald og lager. Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse findes i dag på 1 lokalitet indenfor 300 m fra stald og lager. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne. Potentielle levesteder findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 5 flagermusarter (vandflagermus, trolde-flagermus, dværgflagermus, brun flagermus, sydflagermus) kan findes i denne del af kommunen (Bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter).

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Merbelastningen med kvælstof fra den ansøgte produktion er beregnet til 2,0 kg N/ha i

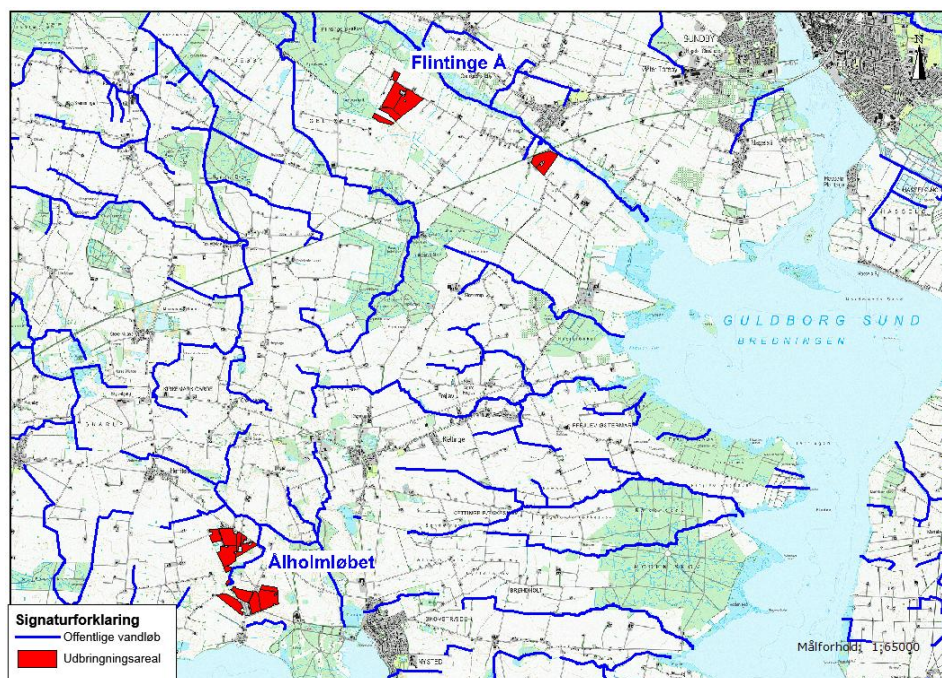
mosen vest for stald og lager. Da mosen i den nuværende tilstand ikke er egnet som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, vurderes det ansøgte projekt ikke at have betydning for bilag IV-padderne.

1.2 PÅVIRKNING FRA AREALER

1.2.1 Påvirkning af søer og vandløb

Udbringingsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til henholdsvis vandløb 22 Flintinge Å og vandløb 39 Ålholmløbet – se kort 5. Ifølge Vandplan 2010-2015 for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet og 2.6 Østersøen har de åbne vandløbsstrækninger af såvel Flintinge Å som Ålholmløbet målsætningen "god økologisk tilstand". Vandløbenes miljømål kan ikke udtrykkes i faunaklasse ifølge Miljøministeriets gis-kort til Vandplan 2010-2015. De mindre vandløb er ikke målsat i den nuværende vandplan. For disse vandløb skal det jf. Vandplanens retningslinje 3 sikres, at der ikke meddeles tilladelser og godkendelser, der måtte være til hinder for, at vandløbene opnår god tilstand.

Af udbringingsarealerne grænser mark 13-0 og 14-0 direkte op til åbne vandløb.

Kort 5. Beliggenheden af udbringingsarealerne i forhold til offentlige vandløb.

Det fremgår af Vandplanen, at det kan forventes, at ca. 15 % af de åbne vandløb omfattet af vandplan 2.5 og 17 % af de åbne vandløb omfattet af vandplan 2.6, ikke kan leve op til de opstillede mål i 2015 uden en miljøforbedrende indsats, som ligger ud over de gældende spildevandsplaner og allerede vedtagne øvrige miljøforbedrende foranstaltninger. I vandplanens indsatsprogram er der ikke fastlagt indsatser i de vandløb, som afvander udbringingsarealerne.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er stærkt skrånende udbringingsarealer ned til vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringingsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for

overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

1.2.2 Påvirkning af hav

Udbringingsarealerne for husdyrgødning ligger i dels oplandet til Guldborgsund (48,11 ha), der indgår i Smålandsfarvandet hovedopland 2.5, dels i oplandet til Rødsand (67,24 ha), der indgår i Østersøen hovedopland 2.6. Udbringingsarealerne i begge oplande har nitratklasse 2. Ved nitratklasse 2 regnes med et reduktionspotentiale på 63 % (middelværdi af 51 – 75 %). Dette betyder, at 63 % af kvælstoffet bliver i jorden og 37 % vaskes ud til recipienten.

Rødsand er et lavvandet brakvandsområde, som ligger sydøst for Lolland mellem Femer Bælt og Guldborgsund. I området er saltholdigheden i vandet 7 – 10 ‰, og den påvirkes af tilførslen fra land, brakt vand for Østersøen og mere saltholdigt vand fra Guldborgsund. Vandområdet har et areal på 313 km² og et opland på 134 km². Oplandet består hovedsagelig af landbrugsjord og strandenge på det sydøstlige Lolland. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 200 ton N/år jf. Vandplan 2010-2015. Rødsand er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. I vandområdet findes de særligt sårbare habitatnaturtyper (1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige), som er kendetegnende for lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Rødsand betegnes derfor som et meget sårbart vandområde i forhold til N-udledningen fra oplandet. Der er indenfor vandområdet Rødsand og Guldborgsund indtil videre kortlagt 65 ha af habitatnaturtype 1150 samt 19 ha af habitatnaturtypen 1160.

Guldborgsund er et smalt farvand, der forbinder Smålandsfarvandet med Østersøen via Rødsand. Nord for Nykøbing F. er sundet relativt smalt og gennemskaeres af en ca. 6 meter dyb sejlrende. Syd for Nykøbing F. udvides sundet til Bredningen, som har en bredde på 5 km og en middeldybde på 2 meter. I kortere perioder kan der forekomme lagdeling i den nordlige del af sundet, men ikke tilstrækkeligt længe til at der opstår risiko for iltsvind. Bredningen udgør et tærskelområde. Syd for Bredningen er vandet præget af Østersøen, mens det nord for Bredningen er præget af Smålandsfarvandet. Guldborgsund har et areal på 82 km² og et afstrømningsopland på 430 km². Oplandet til Guldborgsund omfatter de tilgrænsende dele af Lolland og Falster. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 685 ton N/år jf. Vandplan 2010-2015. Guldborgsund er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. I vandområdet findes de særligt sårbare habitatnaturtyper (1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige), som er kendetegnende for lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Guldborgsund betegnes derfor som et meget sårbart vandområde i forhold til N-udledningen fra oplandet. Der er indenfor vandområdet Rødsand og Guldborgsund indtil videre kortlagt 65 ha af habitatnaturtype 1150 samt 19 ha af habitatnaturtypen 1160.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i de to oplande er ifølge Miljøstyrelsens opgørelse fra oktober 2015 faldet fra 2007 til 2015.

Alle kystvande omkring Guldborgsund kommune har ifølge Vandplan 2012-2015 for hovedvandoplandene målsætningen "god økologisk tilstand". Ingen af kystvandene forventes at opfylde målsætningen i 2015.

Kommunes vurdering

Da antallet af dyreenheder i oplandene til Rødsand og Guldborgsund er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væ-

sentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlsbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, se tabel 6.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. efterafgrøder) = 36,5 kg N/ha
Udvaskning, svarende til planteavlsbrug (med planteavlssædskifte) = 36,0 kg N/ha

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = 0,5 kg N/ha

Tabel 6. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Rødsand og Guldborgsund ved ansøgt drift.

	Rødsand	Guldborgsund
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. Vandplan/basisanalyse)	200 ton N	685 ton N
Udbringningsareal; ha	67,24 ha	48,11 ha
Ansøgt drift - udvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år	0,5	0,5
Reduktionspotentiale	0,37	0,37
Ansøgt drift - Samlet udvaskning af N til vandområdet kg N/år	12,4 kgN/år	8,9 kg N/år
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,006 %	0,001 %

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer udgør henholdsvis 12,4 kg N/år til Rødsand og 8,9 kg N/år til Guldborgsund ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til 0,006 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Rødsand og 0,001 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Guldborgsund.

Da både Rødsand og Guldborgsund er meget sårbare vandområder, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 1 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2B er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder natura 2000-område 173.

Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til de to farvande hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

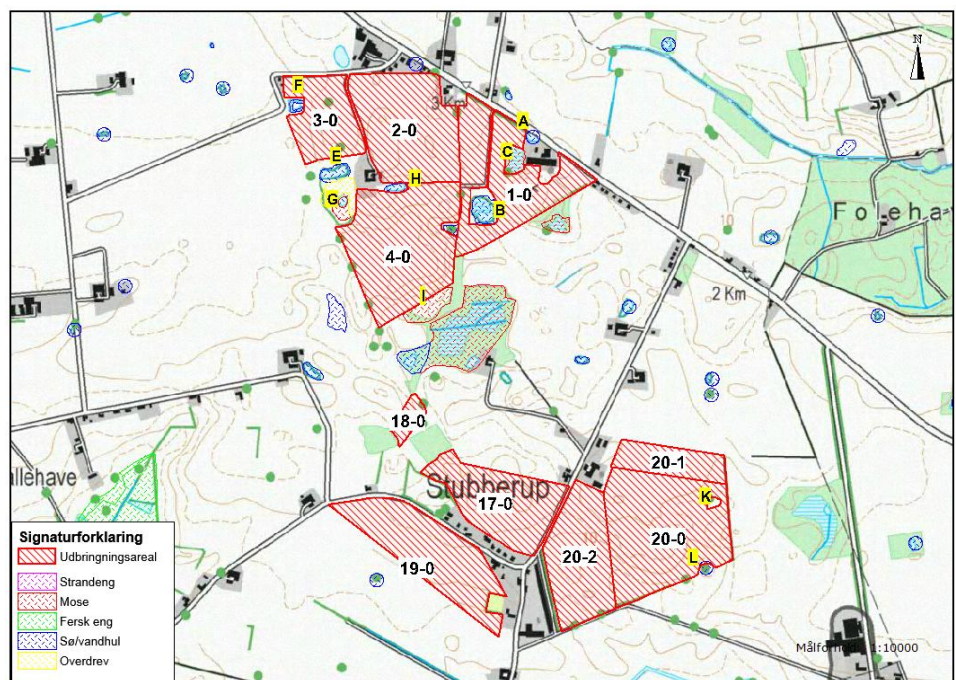
1.2.3 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. I henhold til Naturbeskyttelsesloven er der forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

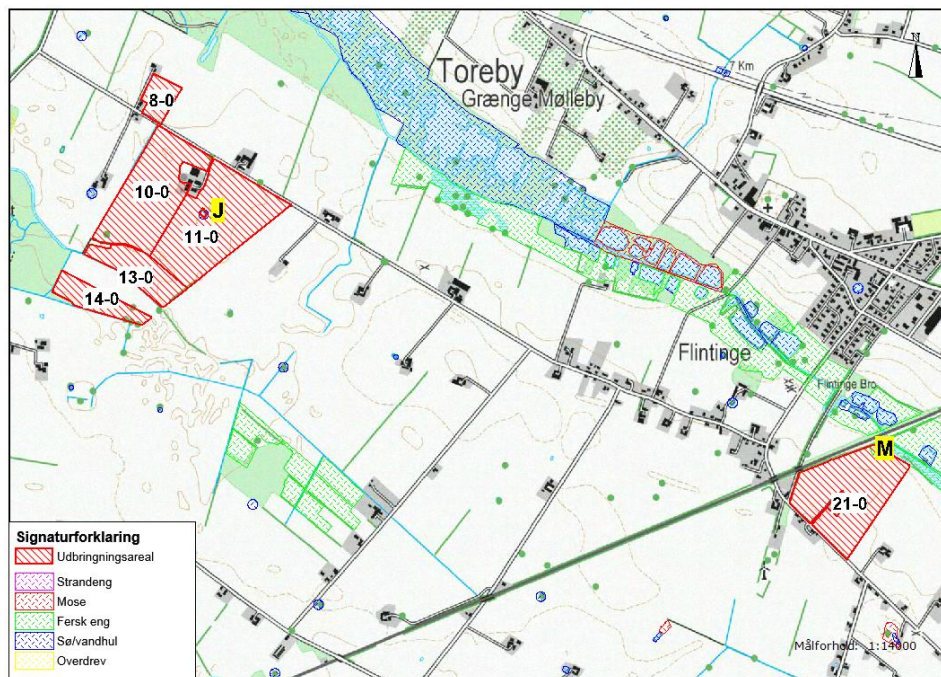
En række af naturtyperne er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger ved overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne. Endvidere kan afdampning af kvælstof i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning påvirke naturtyperne. Udbringning af husdyrgødning medfører en belastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år i de nærmeste 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten. Ved tilførsel af over 1 kg N/ha/år kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

Især de forekomster af naturtyper, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Med undtagelse af engen ved mark 21-0 er der foretaget besigtigelse d. 15-12-2015 og d. 19-5-2016 af de beskyttede naturtyper, der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne. Engen ved mark 21-0 er besigtiget d. 19-8-2015 i forbindelse med en generel undersøgelse af naturen i det pågældende område. Udbringningsarealerne og de beskyttede naturtyper fremgår af kort 6 - 7.

Kort 6. Beliggenheden af beskyttede naturtyper i forhold til udbringningsarealerne ved Stubberup. Bogstaverne med gul markering viser naturområder vurderet i forhold til forekomsten af bilag IV-padder.

Kort 7. Beliggenheden af beskyttede naturtyper i forhold til udbringningsarealerne ved Flintinge. Bogstaverne med gul markering viser naturområder vurderet i forhold til forekomsten af bilag IV-padder.

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til moser, vandhuller/søer, ferske enge og/eller overdrev. Naturområderne, der ligger lige omkring Saksøbingvej 15, bærer alle præg af tidligere tiders udvinding af råstof i området. Eksempelvis har søerne stejle og bratte kanter og ligger dybt i forhold til det omgivende terræn. Søerne er alle næringsrige, og de er i varierende grad omgivet af en bevoksning af pil og større træer. I søerne findes almindeligt forekommende arter for våde lokaliteter eksempelvis tagrør, bredbladet dunhammer, lådden dueurt, sværtevæld, kærstar og gul iris. I søerne ved mark 3-0, 2-0, 4-0 og 1-0 blev der hørt kvækkende grønne frøer, og flere af søerne er i den nuværende tilstand egnede som yngle- og raste område for bilag IV-padder – se afsnit 1.2.5. Ved flere af søerne blev der endvidere hørt syngende nattergale og gøg.

Moseområdet ved mark 1-0 er tilgroet med tagrør og dunhammer, men har også nogle områder med åbent vand – især i den sydlige del af mosen. Mosen har en karakteristisk vegetation for en rørsump med eksempelvis tagrør, smalbladet dunhammer, bredbladet dunhammer, lådden dueurt, stor nælde og engrørhvene. Mark 4-0 ligger op til den nordlige del af det fredede område, Stubberup mose. Mosen er her lysåben med en sumpet og humusholdig jordbund. Mosen har en alsidig vegetation med typiske arter for våde-sumpede naturtyper, eksempelvis lysesiv, kærtidse, knæbøjjet rævehale, mangeblomstret frytle, fløjlsgræs, gåsepotentil, almindelig star og blågrøn star. I området sås flere individer af spidssnudet frø.

Området mellem mark 2-0, 3-0 og 4-0 er meget kuperet og indeholder som følge heraf en mosaik af våde og tørre naturtyper. Der er således både søer, mose og overdrev indenfor et areal på få hektar, og dermed et varieret og artsrigt område. På overdrevet er der en spredt forekomst af kæmpe bjørneklo, som indenfor få år kan komme til at dominere området, hvis ikke der foretages en målrettet bekæmpelse af planten.

Kommunens vurdering

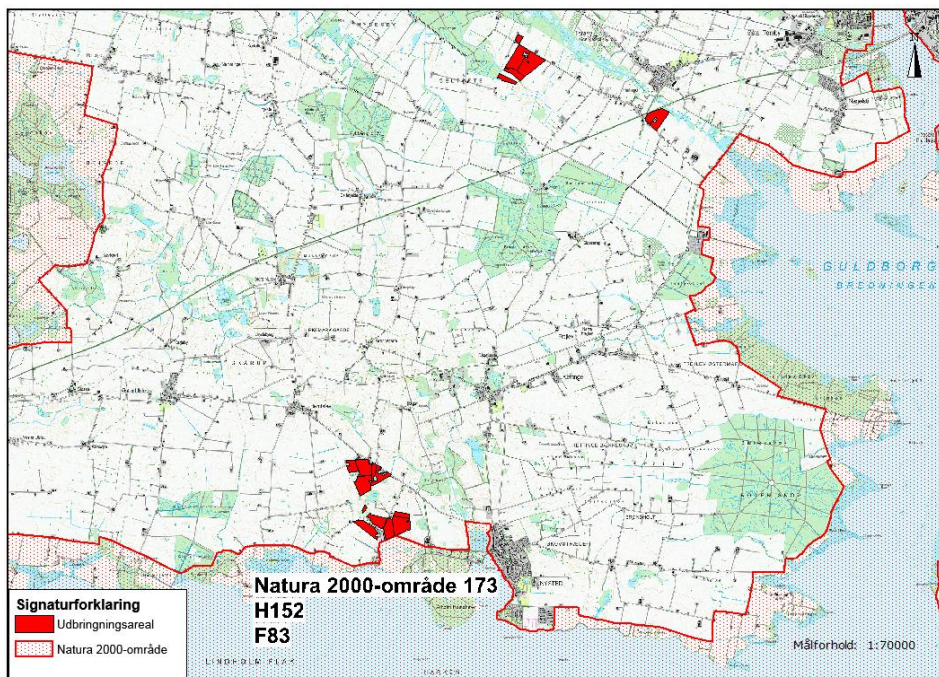
Flere af de beskyttede naturtyper er forholdsvis robuste i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Der ud over er naturtyperne mange steder omgivet af træer og buske, således

at der er en afstand på 5 m eller mere mellem udbringningsarealerne og naturtyperne. Med undtagelse af Bilag IV-arter (som behandles i afsnit 1.2.5) indeholder lokaliteterne ikke fredede-, lokalt truede- eller særligt bevaringsværdige arter. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer ikke vil påvirke beskyttede naturtyper, som ligger nær udbringningsarealerne.

1.2.4 Påvirkning af Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning. Se endvidere tidligere afsnit om Natura 2000.

Den sydligste del af udbringningsarealerne ligger lige op til natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster, der på dette sted består af habitatområde H152 og fuglebeskyttelsesområde F83, se kort 8. I afsnit 1.1.2 er der yderligere beskrivelse af natura 2000-området, herunder af udpegningsgrundlaget. Der er ca. 370 m fra udbringningsarealet til nærmeste ammoniakfølsomme habitatnaturtype i natura 2000-området.

Kort 8. Beliggenheden af udbringningsarealerne i forhold til Natura 2000-områder.

Kommunens vurdering.

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 370 m til nærmeste ammoniakfølsomme naturtype i natura 2000-området. Med denne afstand mellem udbringningsarealet og ammoniakfølsomme naturtyper i natura 2000-området vurderes det, afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for natura 2000-området.

1.2.5 Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Der er foretaget besigtigelser ved udbringningsarealerne d. 15-12-2015 og d. 19-5-2016 af de beskyttede naturtyper, der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne. Engen ved mark 21-0 er besigtiget d. 19-8-2015 i forbindelse med en generel undersøgelse af naturen i det pågældende område..

Padder

Ved besigtigelserne er der afhængig af årstiden dels registreret forekomst af padder (æg, yngel, voksne individer), dels er der foretaget en vurdering af, hvorvidt naturområderne er potentielle yngle- eller rastesteder for arterne. Vurderingen er foretaget ud fra paddernes levestedskrav, lokaliteternes tilstand og beliggenhed i forhold til andre naturområder, se tabel 6 og kort 6-7. Det drejer sig primært om:

- vandhullet er helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrigt tæt ved eller omkring vandhullet

Tabel 7. Oversigt over naturområder og deres egnethed som yngle- og rasteområde for Bilag IV-padder.

Lokalitet	Udbringningsareal	Forekomst/potentiel forekomst af Bilag IV-arter
A. Vandhul	Op til mark 1-0	Springfrø
B. Sø	I mark 1-0	Stor vandsalamander
C. Mose	I mark 1-0	Ikke egnet
D. Vandhul	I mark 4-0 (øst)	Ikke egnet
E. Sø	Op til mark 3-0 (syd)	Stor vandsalamander
F. Vandhul	I mark 3-0	Ikke egnet
G. Vandhul	Op til mark 4-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
H. Vandhul	Mellem mark 2-0 og 4-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
I. Mose	Op til mark 4-0	Spidssnudet frø

J. Vandhul	I mark 11-0	Ikke egnet
K. Vandhul	I mark 20-0 (sydøst)	Ikke egnet
L. Vandhul	I mark 20-0 (nordøst)	Ikke egnet
M. Eng	Op til mark 21-0	Ikke egnet

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er vurderet at kunne yngle i 3 vandhuller i/ved markerne 1-0, 2-0 og 4-0. Afstanden fra udbringningsarealet til vandhul A og H er mindre end 10 m, mens afstanden til vandhul G er større end 10 m.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes at forekomme på mosearealet ved mark 4-0 (lokalitet I). Afstanden fra mosearealet til mark 4-0 er mindre end 10 m.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at yngle i 4 vandhuller og søer (lokalitet B, E, G, H) i/ved markerne 1-0, 2-0, 3-0 og 4-0. Afstanden fra udbringningsarealet til vandhul H er mindre end 10 m, mens afstanden til vandhul B, E og G er større end 10 m.

Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse er i tidligere registreret på flere lokaliteter ved udbringningsarealerne omkring Saksøbingvej 15. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg. Ingen af de beskyttede naturområder ved udbringningsarealerne vurderes i deres nuværende tilstand at være egnede ynglelokaliteter for Grønbroget Tudse. Der imod er der en markoversvømmelse øst for vandhullet mellem mark 2-0 og 4-0, som er egnet som ynglested for grønbroget tudse. I vandet sås en del haletudser, som dog ikke kunne artsbestemmes.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus og andre bilag IV-arter

Der er ikke registreret andre Bilag IV-arter i tilknytning til udbringningsarealerne. Det forventes at omkring 6 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter). Potentielle yngle- og rastesteder for flagermus findes i ældre træer, stalde, lader m.m. Der er tidligere registreret forekomst af bredøret flagermus i engområdet nord for mark 21-0.

Kommunes vurdering

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padder, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Ved udbringning af husdyrgødning sker der en afdampning af kvælstof, som afsættes på de omkringliggende arealer. Afsætningen af kvælstof er størst tæt på udbringningsarealet og den falder gradvist med øget afstand til udbringningsarealet. Størrelsen af kvælstofdepositionen er udover afstanden fra udbringningsareal også afhængig af husdyrgødningstypen og udbringningsteknologien. Naturområder kan ændres som følge af tilførsel af kvælstof. Det er påvist, at tilførsel af 1 kg N/ha og derover medfører tilstandsændringer i et naturområde jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Tilstandsændringerne vil f.eks. være i form af en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante og konkurrencesterke plantearter. Den generelle naturtilstand i det kvælstoffølsomme naturområde vil blive ændret og forringet. Det samme gør sig gældende for naturområder og vandhuller, der er yngle- og rasteområde for Bilag IV-arter f.eks. Stor Vandsalamander eller Springfrø, hvor en forøget kvælstoftilførsel bevirker en tilgroning af naturområdet. Herved bliver naturområdet beskadiget eller ødelagt over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-arterne.

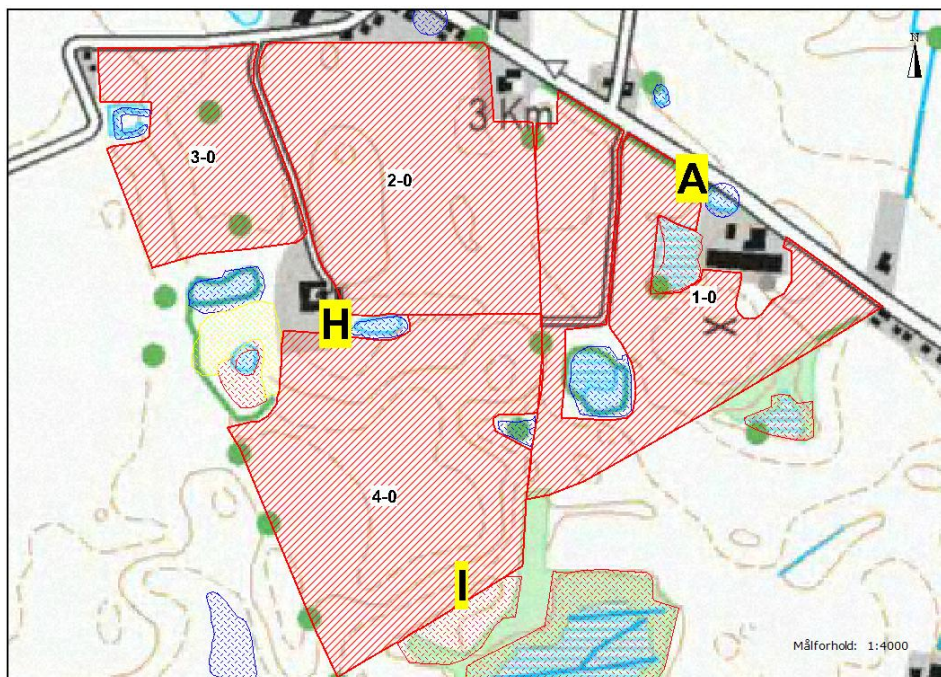
Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"-tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at ved udbringning af ubehandlet gylle fra svin vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter fra udbringningsarealet. Ubehandlet gylle fra kvæg kan derimod have påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens husdyrvejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle.

I nærværende sag håndteres husdyrgødningen som gylle. Udbringningen sker med slæbeslanger eller ved nedfældning.

For at hindre ændringer i tilstanden af kvælstoffølsomme naturtyper samt i naturområder der er yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er det kommunens vurdering, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen kan reduceres tilstrækkeligt ved anvendelsen af forskellige udbringningsmetoder eller ved at holde afstand til naturområdet.

Det vurderes, at der skal stilles følgende vilkår:

- Ved lokalitet A, H og I beliggende på/ved mark 1-0, 2-0 og 4-0 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 10 m fra vandhullets/mosens øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Naturområdernes placering fremgår af kort 9. Afstandene udmåles fra kanten af mosen, hvor denne overgår til dyrket mark, og fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtighedsvegetation, som hører til vandhullet, ophører.

Kort 9. Beliggenheden af naturområder (lokalitet A, H og I), der er egnede som yngle- og rasteområde for bilag IV-padder.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Bilag 1. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden manglefuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Trolldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskrånninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart".</p> <p>Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>

Rt: 7.3
Pt: 3.6
Kt: 5.9
Mgt: 6.0

Rt: 6.9
Pt: 3.6
Kt: 7.1
Mgt: 8.2

Rt: 7.4
Pt: 3.7
Kt: 8.3
Mgt: 5.3

Rt: 7.4
Pt: 3.4
Kt: 6.9
Mgt: 5.3

Rt: 7.6
Pt: 4.2
Kt: 8.0
Mgt: 4.5

Rt: 7.6
Pt: 3.3
Kt: 6.9
Mgt: 3.9

Rt: 7.5
Pt: 3.4
Kt: 7.2
Mgt: 4.7

Rt: 7.7
Pt: 3.7
Kt: 8.0
Mgt: 4.0

Rt: 7.7
Pt: 3.6
Kt: 8.3
Mgt: 4.1

Rt: 7.4
Pt: 4.5
Kt: 8.4
Mgt: 5.0

Rt: 7.2
Pt: 5.3
Kt: 9.4
Mgt: 5.3

Rt: 7.4
Pt: 3.9
Kt: 7.6
Mgt: 4.9

Rt: 7.2
Pt: 4.0
Kt: 8.6
Mgt: 5.0

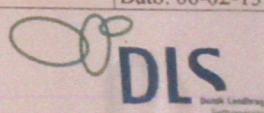
Rt: 7.5
Pt: 3.4
Kt: 7.5
Mgt: 4.9

2013

Jens Chr. Brædder

Udarbejdet af:
Louise Lund
Dato: 06-02-13

Dansk Landbrug Sydhavsøerne
Agrovej 1, Ø. Toreby
4800 Nykøbing F
54 84 09 99

Markkortet er udarbejdet på grundlag af landmandens oplysninger

Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER

2013

Jens Chr. Brædder

Udarbejdet af
Louise Lund
Dato: 06-02-1

Dansk Landbrug Sydhavsøerne
Agrovej 1, Ø. Toreby
4800 Nykøbing F
54 84 09 99

Markkortet er udarbejdet på grundlag af landmandens oplysninger

Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER

BEREDSKABSPLAN MED TEKST OG KORT

UDKAST TIL: Udarbejdes inden byggeriet påbegyndes

Beredskabsplan for Junckergård

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)	10
Bilag B: Afløbsplan	11
Bilag C: Kort over brandslukningsudstyr, flugtveje m.v. (beredskabsplan)	12

Udarbejdet af: Jens Chr. Brædder, 2016

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret på minkfarmen.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- Dieseltanke m.v.
- Afløb gylle og tagvand
- Strømafbryder og afbryder vand
- Slukningsmateriale
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl, ring 1-1-2

Efter brand m.m. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Ejer,

Medhjælper: _____

Medhjælper: _____

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Gråkjær Miljøcenter	kontaktes på telefon	96 13 55 55	dag
Landbocenteret	kontaktes på telefon	_____	dag.
Dyrlæge, _____	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	_____	dag.
Elektriker	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
El-selskab _____	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.

NB: Manglende telefon nr påføres inden godkendelsen tages i brug.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt:

Ejer,

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukker
- Vandslange

Se bilag C.

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på fortank – RING 1-1-2

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer,

Kontakt miljømyndighederne på tlf _____

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber ud over anlægget og nærtliggende arealer.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer,

Kontakt miljømyndighederne på tlf _____

Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier og olie løber ud over anlægget og nærtliggende arealer.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af kemikalier og olie.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen er placeret i vandboringen i gårdspladsen.

Stophaner er placeret _____.

Elektricitet:

Hovedafbryderen er placeret i _____.

El-tavler er ophængt i _____.

Strømsvigt instruks

- ❖ Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- ❖ Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
- ❖ Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- ❖ Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til _____ energi-selskab og forhør om varigheden af udfaldet.

Tlf _____

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – ikke målfast

Bilag B: Afløbsplan – ikke målfast

Indsættes når byggesagen er behandlet og byggeriet er gennemført.

Bilag C: Kort over flugtveje m.v. (beredskabsplan) – ikke målfast

Indsættes når byggesagen er behandlet og byggeriet er gennemført.

